

KARA PARA AKLAMA VE TERÖRÜN FİNANSMANIYLA MÜCADELEDE (AML/CFT) ÖRNEK ÜLKE UYGULAMALARININ CEZA HUKUKU ÇERÇEVESİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ

AN EVALUATION OF SAMPLE COUNTRY PRACTICES IN COMBATING MONEY LAUNDERING AND THE FINANCING OF TERRORISM (AML/CFT) WITHIN THE FRAMEWORK OF CRIMINAL LAW

Murat KAYA*

ÖZ

Kara para aklama, terörün finansmanı ve diğer mali suçlarla ve suç gelirleriyle mücadelede ilişkin ülkeler tarafından oluşturulan hukuki çerçeve çok taraflı uluslararası sözleşme hükümleri, FATF Tavsiyeleri, AB Direktifleri (EU Anti-Money Laundering Directives) ve diğer uluslararası kuruluşların katkıları çerçevesinde şekillenmiştir. Suç ekonomisiyle ve suç gelirleriyle mücadele alanında sözleşmelere taraf, uluslararası oluşumlara üye ülkeler, mücadele alanında uluslararası yükümlülükleri karşılayacak biçimde, ceza hukuku başta olmak üzere, idari alanda (vergi, kambiyo, iç ve dış ticaret, bankacılık, sermaye piyasası vb.) bir takım hukuki ve yapısal düzenlemelere gitmişlerdir. Bu kapsamda da üye ülkeler tarafından kamu kurumları ile bankalar ve diğer finansal kuruluşlar başta olmak üzere yükümlü özel sektör kuruluşlarına yönelik Kara para aklama ve Terörün Finansmanı ile Mücadele (AML/

ABSTRACT

The legal framework established by countries to combat money laundering, the financing of terrorism, and other financial crimes and proceeds of crime has been shaped within the context of multilateral international conventions, FATF Recommendations, EU Anti-Money Laundering Directives, and the contributions of other international organizations. Countries that are parties to conventions and members of international formations in the field of combating the crime economy and proceeds of crime have introduced a number of legal and structural regulations primarily in criminal law, but also in the administrative field (taxation, foreign exchange, domestic and foreign trade, banking, capital markets, etc.) in a manner that will meet their international obligations in this area of combat. In this context, AML/CFT (Anti-Money Laundering and Countering the Financing

* Dr., Muhasebe ve Mali İşler Koordinatörü (Özel sektör), m.kaya79117@gmail.com, ORC-ID: 0009-0005-2156-4029.

Kaya, M. (Aralık 2025). Kara Para Aklama ve Terörün Finansmanı ile Mücadelede (Aml/Cft) Örnek Ülke Uygulamalarının Ceza Hukuku Çerçevesinde Değerlendirilmesi, *Vergi Raporu*, 315, (7-44).

Makale Türü: Araştırma Makalesi

M.G.T.: 18.03.2025 / **M.K.T.:** 26.12.2025

CFT) yükümlülükleri ve yükümlülük ihlallerine karşı da adli ve idari yaptırımlar benimsenmiştir. Suç ekonomisiyle, suç gelirleriyle, kara para aklama ve terörün finansmanı ile mücadeleyle ilişkin hukuki çerçevenin FATF üyesi bazı ülke örnekleri itibarıyla incelenmesi çalışmamızın konusunu oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kara para aklama suçu, Terörün finansmanı suçu, Suç gelirleri, Müsade-re, El koyma/dondurma.

JEL Sınıflandırma Kodları: H19, E26.

GİRİŞ

Suç ekonomisiyle ve suç gelirleriyle mücadelede en önemli husus, illegal ekonomik faaliyetler neticesinde elde edilen kara paranın çeşitli yollarla aklanarak yetkili otoriteler tarafından izinin sürülmesinin, tespitinin ve el konulabilmesinin imkânsız hale getirilmesi gayretlerinin önüne geçmektir. Her ülkenin hukuk mekanizması içinde hırsızlık, nitelikli dolandırıcılık, gasp, kaçakçılık vb. mali suçlar hapis cezası ve adli para cezaları ile cezalandırılmakla birlikte bahse konu cezaların suç ekonomisinin önüne geçilmesinde yeterli olmadığı, mali suçların temel motivasyonu olan suç gelirlerinin, suçlular ve suç örgütleri tarafından çeşitli yollarla aklanmaya ve meşrulaştırılmaya çalışılmak suretiyle önemli miktarlarda ekonomik menfaat elde edilmesinin, mali suç işleme motivasyonunun temel nedeni olduğu tarihi süreç içinde açıkça anlaşılmıştır (WELD;

of Terrorism) obligations have been adopted by member countries for public institutions as well as for obligated private-sector entities, primarily banks and other financial institutions, and judicial and administrative sanctions have also been established against violations of these obligations. The examination of the legal framework relating to the fight against the crime economy, proceeds of crime, money laundering, and the financing of terrorism, with reference to selected FATF member country examples, constitutes the subject of our study.

Keywords: Money laundering offense, Terrorist financing offense, Proceeds of crime, Confiscation, Seizure/freezing.

JEL Classification Codes: H19, E26.

2003:18). Bu nedenle, ilerleyen süreçte, kara para aklamanın önüne geçilmesi ve bu kapsamda suçluları suç gelirlerinden mahrum edecek uluslararası hukuk ve iç hukuk mekanizmalarının oluşturulması uluslararası toplum nezdinde öncelikli bir hedef olarak yerini almıştır.

Kara para aklama ve terörün finansmanı ile mücadele (AML/CFT) alanında uluslararası ölçekte düzenleyici ve denetleyici bir otorite olan Mali Eylem Görev Gücü (FATF-Financial Action Task Force), üye ülkelerin AML/CF alanındaki FATF Tavsiyelerine¹ uyumunu ve kara para aklama ve terörün finansmanı suçu başta olmak üzere mali suçlar ve suç gelirleriyle mücadele kapasitelerini uzman heyetler eşliğinde, belli periyotlarla, bilgi-belge temini ve mülakat yöntemi dahil bazı özel yöntem ve araçlarla yerinde incelemekte ve derecelendirmekte olup, süreç içerisinde FATF Tavsiyelerine uyum sağlayamayan ülkelere yönelik,

¹ FATF, kara para aklama, terörizmin finansmanı ve kitle imha silahlarının yayılmasıyla mücadelede uluslararası standartlar belirleyen bir kurumdur. Bu kapsamda geliştirmiş olduğu tavsiyeler finansal sistemin bütünlüğüne yönelik tehditlere uluslararası çapta koordineli bir mücadelenin temelini oluşturmaktadırlar. FATF Tavsiyeleri ilk olarak 1990 yılında yayınlanmış, 1996, 2001, 2003 ve son olarak 2012 yılında revize edilmiştir (COX, 2014:22).

üye ülkeler nezdinde bahse konu ülkeyle olan tüm finansal ilişkilerin yasaklanmasına uzanan finansal yaptırımları uygulama gücüne sahiptir.

FATF tarafından üye ülkelere yönelik periyodik incelemeler sonucunda düzenlenen ülke değerlendirme raporları, uluslararası AML/CFT çerçevesine uyum alanında FATF üyesi ülkeler açısından durum tespiti sağlaması açısından kıymetli olup, aynı zamanda üye ülkeler açısından uluslararası alandaki finansal ilişkilerin şekillenmesinde önemli bir yere sahiptir.

Bu kapsamda, çalışmamızda, FATF üyesi ülkelerden öne çıkan ABD, Almanya, İngiltere ve İtalya'nın AML/CFT ceza hukuku çerçevesi, örnek alınabilecek yönlerinin tespiti ve değerlendirilmesi amacıyla incelenmeye çalışılmıştır.

1- ABD'NİN AML/CFT CEZA HUKUKU ÇERÇEVESİ

ABD, kara para aklamayla mücadelede güçlü bir yasal altyapıya sahip olup, AML/CFT alanında temel itibarıyla iki yasal düzenleme belirleyici role sahiptir. Bunlardan biri ceza hukuku düzenlemesi olan ve 1957 yılında yasalaştırılan Kara Para Aklama Kontrol Yasası (Money Laundering

Control Act-MLCA) ve diğeri kara para aklamayla mücadele mekanizmasını düzenleme amacı taşıyan ve bu yönüyle de düzenleyici bir yasa niteliğinde olan Banka Gizlilik Yasası (BSA)'dır. 11 Eylül 2001 tarihinde ikiz kulelere yapılan saldırılar nedeniyle oluşan uluslararası terörizmle mücadele ikliminin sonucu olarak 2001 Ekim ayında yasalaştırılan USA PATRIOT Act.² kapsamında her iki yasada da önemli değişiklikler yapılmıştır (PIETH& Gemma AIOLFI (Ed.), 2004:346).

ABD'de AML/CFT mekanizması esas itibarıyla 1970 yılında yürürlüğe girmiş olan Para ve Finansal İşlemleri Raporlama (Currency and Financial Transactions Reporting Act) Yasası, diğer adıyla Banka Gizlilik Yasası (Bank Secrecy Act-BSA) çerçevesinde gerçekleştirilmekte olup (FINCEN Annual Report, 2011), süreç içerisinde mali suçlarla ve terörün finansmanı ile mücadele kapasitesini ve etkinliğini arttırmak için BSA'nın kapsamının bir takım ilave yasal düzenlemelerle genişletilmiş olduğu görülmektedir. Bahse konu yasal düzenlemeler arasında, Money Laundering Control Act of 1986³, The Anti-Drug Abuse Act of 1988⁴, Annunzio-Wylie Anti-Money Laundering Act of 1992⁵, Money Laundering Suppression

² USA Patriot Act of 2001- Uniting and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism

³ Reagan Yönetiminin "Uyuşturucuyla Mücadele (War on Drugs)" politikasının bir parçası olarak yürürlüğe giren 1986 tarihli Kara Para Aklama Kontrol Yasası (Money Laundering Control Act of 1986); 1986 tarihli Uyuşturucu Suçlarıyla Mücadele Yasası (The Anti- Drug Abuse Act of 1986)'nın bir parçası olarak yasalaştırılmış olup, bahse konu yasa ile "kara para aklama suçu" adıyla federal bir suç oluşturulmuştur.

⁴ 1988 Uyuşturucu ile Mücadele Yasası (The Anti-Drug Abuse Act of 1988) kara para aklama ile mücadele çabalarını çeşitli şekillerde güçlendirmiş olup, yasa, kara para aklama ve diğer BSA Mevzuat ihlallerine ilişkin hükümler (yasa kapsamında yapılması gereken bildirimlerden kaçınmak amaçlı işlemler gerçekleştirmek vb.) ile nakit işlem bildirimlerinin gönderilmesi hususunda bazı ek düzenlemeler getirmiştir.

⁵ 1992 Annunzio-Wylie Kara Para Aklama ile Mücadele Yasası (The Annunzio-Wylie Anti-Money Laundering Act of 1992) kara para aklama suçu faili olan finansal kuruluşlara güçlü cezalar benimsemiş, şüpheli işlem bildirim yükümlülüğünü (suspicious transactions Reporting-STR) getirmiş, Hazine Bakanlığı'na, hem bankalar hem de banka dışı finansal kuruluşların (Money service business-MSBs), kolluk birimlerinin soruşturmalarında kullanılabilecek yurt içi ve uluslararası fon transferlerinin kayıtlarını tutmalarını gerektiren bir kural kabul etmiş, Hazine Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Ulusal Uyuşturucu Kontrol Politikası Ofisi (Office of National Drug Control Policy) ve MSB'ler de dahil olmak üzere diğer ilgili kişi ve finans kurumlarından temsilcilerin oluşturduğu BSA Danışma Grubu (BSA Advisory Group-BSAAG) oluşturulmasını düzenlemiştir.

Act of 1994⁶ ve Money Laundering and Financial Crimes Strategy Act of 1998⁷ yer almaktadır (PIETH& Gemma AIOLFI (Ed.), 2004:347; BSA, 02.09.2018; FINCEN, Money Laundering Prevention, 2020:36-39).

BSA, kara para aklama dâhil organize suçlarla ve vergi kaçakçılığı ile mücadele amacıyla çıkarılmış olup, bu kapsamda yükümlü ve yükümlülüklerin (nakit işlem bildirimi, şüpheli işlem bildirimleri vb., raporlama, müşterinin tanınması kapsamında kimlik tespit ve teyidi, müşteri ve işlemlere ait kayıtların tutulması ve muhafazası vb.) belirlenmesi ve yükümlülüklerle uymayanlara yönelik hukuki ve cezai yaptırımların oluşturulması ve uygulanması için getirilen düzenlemelerden oluşmaktadır (FINCEN, Money Laundering Prevention, 2020:36).

Son olarak 2001 yılında ikiz kulelere yapılan terörist saldırılar neticesinde tüm dünyada ve özellikle ABD’de önemli boyutlara ulaşan güvenlik tehditleri sebebiyle terörle etkin mücadele kapsamında kısa adıyla USA PATRIOT Act⁸ yürürlüğe girmiştir (BSA, 02.09.2018). Bu yasayla kara para aklama ve terörün finansmanı ile mücadelede yeni önlemler getirilmiş, soruşturmacı birimlere, organize suç örgütleri ve terör örgütlerine karşı gerekli olan tüm tedbirleri ve araçları kullanma ve bu kapsamda genişletilmiş biçimde iletişimin dinlenmesi yetkisi tanınmıştır.

USA PATRIOT Act. çerçevesinde, terör suçlarının kapsamı ve cezaları arttırılmış, teröristlere korunak, barınak ve maddi destek sağlanması ağır biçimde cezalandırılmıştır. Bunun yanında yurt içi ve yurt dışında işlenen bazı terör suçlarına (biyolojik-kimyasal silah kullanımı, hükümet binalarına yönelik tahrip-zarar verme, nükleer tesislere yönelik saldırı, sabotaj, kundakçılık dâhil enerji tesislerinin imhası-tahribi, uçak kaçırma, uçaklara yönelik saldırı, teröristlere ve terör örgütlerine maddi yardım, malzeme temini vb.) daha ağır cezalar getirilmiştir. Ancak Patriot Yasası, kişisel özgürlükleri kısıtladığı gerekçesiyle bazı çevrelerce eleştirilmektedir (The Patriot Act. 20.12.2024). Eleştirilerde haklılık payı elbette vardır. Çünkü, Patriot Act., gizliliği azaltmak ve güvenliği artırmak için tasarlanmış bir yasa olup, bu yönüyle serbest piyasanın kalbi sayılan finansal gizlilik prensibine zarar vermiştir. Suçla mücadele içerisinde yer alan Federal kurumlar, bankaları, aracı kurumları, sigortacılık sektörünü ve diğer finansal ve finansal olmayan kuruluşları devletin birer ajanına dönüştürmüş durumdadır. Bu firmalar, ABD Hazine Bakanlığı’nı şüpheli işlemlerden haberdar etmek zorundadır (D’Souza, 2012:7; Lynch 2003).

ABD’de federal düzeyde kara para aklama suçu; ABD Federal Yasaları⁹ uyarınca düzenlenmiş olup, Viyana ve Palermo Sözleşmeleri ile

6 1994 Kara Para Aklama Bastırma Yasası (The Money Laundering Suppression Act (MLSA) of 1994); her finansal kuruluşun, gerekli izin ve yetkileri alarak ve tescil edilerek faaliyete başlaması, işlemlerine aracılık ettiği işletmelerin kaydını tutması zorunluluğunu getirmiş, yetkisiz biçimde para ve bankacılık faaliyeti gerçekleştirilmesini federal bir suç haline getirmiş, tüm Eyaletlerin finansal kuruluşlara yönelik birbiriyle uyumlu ve uygulanabilir kurallar getirmeleri tavsiyesinde bulunmuştur.

7 1998 Kara Para Aklama ve Mali Suçlar Strateji Kanunu (The Money Laundering and Financial Crimes Strategy Act of 1998); ABD Başkanı’na Hazine Bakanı ve Başsavcı ile eşgüdüm içinde, kara para aklama ve ilgili mali suçlarla mücadele kapsamında ulusal bir strateji geliştirme ve bu stratejileri her yıl Kongreye sunma yükümlülüğü getirmiş, Hazine Bakanına ise Başsavcının görüşünü almak suretiyle coğrafi alan, endüstri, sektör veya kurumsal kriterleri esas alarak kara para aklama ve diğer mali suçlara karşı savunmasız olan bölgeleri belirleme yükümlülüğü getirmiştir. Bu yetkiye istinaden bazı bölgeler Yüksek Yoğunluklu Mali Suç Alanları (High Intensity Financial Crime Areas -HIFCA’lar) olarak belirlenmiştir.

8 USA Patriot Act of 2001- Uniting and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism

9 18 USC 1956 and 1957, Money Laundering Control Act Of 1986

uyumludur. Kara para aklama suçu basit aklama suçu ve uluslararası aklama suçu biçiminde temelde ikiye ayrılmak suretiyle tanımlanmıştır¹⁰ (FATF, MER USA, 2016:180-182).

ABD Federal Mevzuatında ABD'de aklama suçunun öncül suçu olarak tabir edilen suçların belirlenmesinde genel itibarıyla "eşik değer yöntemi" benimsenmemiş¹¹, "liste yaklaşımı" kabul

edilmiş ve yaklaşık 250 ciddi suçu kapsayan bir öncül suç listesi yayımlanmıştır. Bu liste 21 suç kategorisinden vergi suçları hariç tümünü kapsamaktadır. Bunun yanında vergi kaçırma amacıyla başka bir öncül suç gelirin aklanması da kara para aklama suçu sayılmaktadır. Vergi kaçakçılığı suçlarının aklama suçunun öncül suçu haline getirilmesi Uluslararası Sözleşmelerde

¹⁰ Basit aklama suçu;

(a) suça konu malvarlığı değerlerinin; Federal yasalar, Eyalet yasaları ya da uluslararası hukuk uyarınca suç geliri olduğu ya da öncül suç sayılan faaliyetlerden elde edilen gelirler ihtiva ettiğini bilerek ve öncül suç faaliyetini desteklemek amacıyla;

(b) vergi kaçakçılığı suçunu işlemek niyetiyle;

(c) tamamen veya kısmen işleme konu malvarlığı değerinin suçtan kaynaklanma özelliğini, sahipliğini, yerini, konumunu ya da suç geliri üzerindeki kontrolü gizlemek amacıyla;

(d) nakit bildirim yükümlülüğünden kaçınmak amacıyla;

mali işlem gerçekleştirmek ya da gerçekleştirmeye teşebbüs etmektir.

ABD ceza mevzuatında "**mali işlem**" terimi çok geniş bir davranış yelpazesini kapsamakta olup; herhangi bir şekilde veya dercede eyaletler arası veya dış ticareti etkileyen; (i) para transferini veya (ii) bir veya daha fazla parasal aracı veya (iii) herhangi bir gayrimenkul, araç, gemi veya uçağın mülkiyetinin devrini kapsadığı gibi, herhangi bir şekilde veya önemde eyaletler arası veya dış ticareti etkileyen, bir finansal kuruluşun kullanımını içeren bir işlem" olarak tanımlanmaktadır. Bir mali işlem, satış, satın alma, kiralama, rehin, hediye, transfer veya diğer elden çıkarmaları (yatırma, çekme, hesaplar arası transfer, döviz bozdurma, kredi verme, kredi uzatma, kasa kullanma veya parasal araçları satın alma/satma işlemlerini içermektedir. Gelirlerin alınmasına ilişkin herhangi bir elden çıkarma, üçüncü bir tarafça gerekli bilgiyle alınması da dahil olmak üzere herhangi bir teslim, ML suçu açısından sorumluluk çekmek için yeterli olabilir.

Uluslararası kara para aklama suçu ise; parasal araçların/fonların suç geliri olup olmadığına bakılmaksızın bir suç faaliyetini destekleyerek devam ettirme amacıyla ABD dışına taşınması, iletilmesi veya aktarılması ya da suç faaliyetinden elde edilen parasal enstrümanların ve fonların bu özelliğini bilerek gizlenmesi veya parasal araçların/fonların Federal yasalar ve Eyalet yasaları gereği nakit işlem bildirim yükümlülüğünden kaçınmak amacıyla ABD dışına taşınması, iletilmesi veya aktarılması şeklinde tanımlanmıştır.

Temel aklama suçu tanımlarının yanı sıra daha spesifik bir kara para aklama tanımına da gidilmiş, suçüstü amacıyla gizli soruşturmacı görevlendirildiği durumlarda, profesyonel aklayıcılara gizli soruşturmacılar tarafından suç geliri olduğu lanse edilerek sunulan yem paranın (sting money) aklanması faaliyetleri de kara para aklama tanımı içine alınmıştır.

Son olarak herhangi bir özel kast olmaksızın suçtan elde edilen 10.000 USD üzerindeki malvarlığı ile bağlantılı parasal işlem gerçekleştirmek veya teşebbüs etmek de kara para aklama suçu olarak tanımlanmıştır. Bu suç tanımında işlemin karşı tarafı da aklama suçunun failidir.

¹¹ Eşik değer yönteminin benimsendiği aklama suçu, yalnızca 10.000 USD'yi aşan ve öncül suçtan elde edilen malvarlığının özel kast olmaksızın finansal işleme konu edilmesi suçudur. Ülke dışında işlenmiş olması durumunda bazı suçlar öncül suç kategorisine alınmamıştır. Bu suçlar; organize suç örgütlerine üyelik ve şantaj suçları, çalıntı ve diğer malların yasa dışı ticareti, bir yabancı banka aleyhine ya da yabancı banka tarafından gerçekleştirilen dolandırıcılık fiilleri, kalpazanlık suçları, sahtecilik ve korsan ürün ticareti, çevre suçları, içerden öğrenenlerin ticareti, piyasa manipülasyonu ve vergi kaçakçılığı suçlarıdır. Uluslararası Sözleşmeler ve FATF tarafından öncül suç olarak düzenlenmesi tavsiye kapsamında olan bu suçların yabancı ülkelerde işlenmesi halinde öncül suç kapsamı dışında tutulmasının uluslararası alanda kara para aklama ile mücadelede zarar vereceği düşünülmektedir.

belirtilen çerçeve ve FATF Tavsiyelerine¹² uyum açısından gerekli olmakla birlikte, ABD örneğinde özellikle dikkat çeken husus, öncül suçtan elde edilen gelirin vergi kaçakçılığı suçunu işlemek niyetiyle (özel kast) finansal işleme tabi tutulmasının aklama suçunu oluşturmasıdır. Aklama suçunun oluşumunu düzenleyen yasa metninde, kanun koyucu tarafından vergi kaçırma suçunu aklama suçunun oluşumu açısından bir manevi unsur (özel kast) haline getiren bakış açısı, ABD otoriteleri açısından vergi kaçırma suçuna yönelik ekonomik güvenlik tehdidi algısının seviyesini göstermesi açısından önemli bir göstergedir (FATF, MER USA, 2016:186-187).

ABD’de kara para aklama suçu tanımında suçtan elde edilen malvarlığı değerini salt sahiplenme aklama suçu sayılmamaktadır. Bunun yanında öncül suçun işlenmesine aracılık etmek yoluyla mal varlığı edinimi de kara para aklama suçu olarak kabul edilmemektedir (MER USA, 2016:4). Ayrıca malvarlığı değerinin suçtan elde edilmiş olduğunun ispatı için suç failinin kara para aklama suçundan mahkûmiyet almasına gerek bulunmamaktadır. Mevzuat uyarınca öncül suçu işleyen fail ile kara para aklama suçu failinin aynı kişi olması durumu olarak tabir edilen bireysel kara para aklama (self-laundering) suçu mümkündür. Aklama suçunun faili gerçek kişiler olmakla birlikte gibi tüzel kişiler için de cezai sorumluluk bulunmak-

tadır. Aklama suçu tüzel kişilere yönelik adli para cezası ve lisans iptali gibi caydırıcı yaptırımlar mevcuttur (FATF, MER USA, 2016:180-182; FATF, 3rd Follow up Report, March 2020:8).

Kara para aklama suçu için orantılı ve caydırıcı cezai yaptırımlar uygulanmakta olup, basit aklama suçu ve uluslararası aklama suçları ile gizli soruşturmacı kapsamındaki aklama suçları için 500.000 USD’ye kadar veya işleme dâhil olan malvarlığı değerinin iki katı para cezası (hangisi daha büyükse) veya 20 yıla kadar hapis cezası ya da para cezası ile hapis cezası birlikte uygulanacak biçimde düzenlenmiştir. Özel kast olmaksızın gerçekleştirilen 10.000 USD üzeri suç gelirlerinin finansal işleme konu edilmesi suçunda 10 yıla kadar hapis cezası ve/veya gerçek kişiler için 250.000 USD, tüzel kişiler için 500.000 USD’yi geçmeyecek biçimde suçtan kaynaklanan malvarlığı değerinin 2 katına kadar (hangisi yüksekse) adli para cezası ya da her iki ceza birlikte uygulanacak biçimde düzenleme yapılmıştır (FATF, MER USA, 2016:180; Richards, 1999; FATF, 3rd Follow up Report, March 2020:8).

FATF Karşılıklı Değerlendirme Raporuna yansıyan 2010-2014 yıllarına ait aklama suçu istatistiklerini incelediğimizde; 2010-2014 yılları arasında Federal düzeyde yılda 3.000-3.500 arası dosyada 1.700-2.000 arası mahkûmiyet gerçekleştiği görülmektedir (FATF, MER USA, 2016:65). Mahkûmiyet kararlarının çoğu, ülkenin risk pro-

¹² FATF, OECD çatısı altında faaliyet göstermesine rağmen, OECD’nin bir organı değildir. Aksine OECD, FATF’in gözlemci üyelerinden biridir. FATF, kuruluşundan bugüne hem üye sayısını arttırmış hem de nüfuz alanını genişletmiştir. FATF son dönemde ise üye sayısını arttırmak yerine, FATF Benzeri Bölgesel yapıların (FATF Style Regional Bodies-FSRB’s) oluşturulmasını teşvik etmek suretiyle etki alanını genişletme politikası izlemeye başlamıştır. Günümüz itibarıyla, 37 ülke ve 2 uluslararası kuruluş (Avrupa Komisyonu, Körfez İş birliği Teşkilatı), FATF üyesi durumundadır. Bunun yanında FSRB’s ve gözlemci üye statüsünde ülke ve uluslararası kuruluşlarla birlikte, FATF’in aklama ve terörün finansmanı ile mücadele ağı, 180’in üzerinde ülkeye yayılmış durumdadır. FATF Tavsiyeleri çerçevesinde oluşturulan aklama ve terörün finansmanı ile mücadele standartları tüm dünyada 180’in üzerinde ülkede kabul görmüş ve büyük ölçüde bu ülkelerin iç hukuklarına yansımıştır. (FATF, 2018a; HOP-TON, 2006: 18-20; FATF Annual Report 2019-2020:51).

FATF, kara para aklama, terörizmin finansmanı ve kitle imha silahlarının yayılmasıyla mücadelede uluslararası standartlar belirleyen bir kurumdur. Bu kapsamda geliştirmiş olduğu tavsiyeler finansal sistemin bütünlüğüne yönelik tehditlere uluslararası çapta koordineli bir mücadelenin temelini oluşturmaktadırlar. FATF Tavsiyeleri ilk olarak 1990 yılında yayınlanmış, 1996, 2001, 2003 ve son olarak 2012 yılında revize edilmiştir (COX,2014:22).

filine uygun olarak büyük ve kompleks soruştur-
malarla, beyaz yakalıların işlediği profesyonel
suçlar nedeniyledir (FATF, MER USA, 2016:4).

Federal yetkililer, kapsamlı ulusal/uluslara-
rası soruşturmalarda önemli roller üstlenmekte-
dir. Ancak, Eyaletler düzeyinde kara para aklama
ile mücadele (AML) çabalarına yönelik tek tip bir
yaklaşım yoktur ve tüm Eyaletlerin kara para ak-

lama suçuna verdiği önem ve öncelik açık değıl-
dir (FATF, MER USA, 2016:4).

ABD’de federal düzeyde terörün finansmanı
suçu tanımı BM Terörün Finansmanı Sözleşmesi
(BM TF Sözleşmesi) ile uyumludur¹³. ABD Mev-
zuatında düzenlenen TF suçunun kapsamı, meş-
ru veya gayri meşru herhangi bir kaynaktan ge-
len fonlara ve / veya diğer her tür maddi destek

¹³ BM TF Sözleşmesi ekinde yer alan Uluslararası Protokollere göre suç sayılan fiillerin işlenmesinde ya da halkı korkutmak veya bir hükümeti veya uluslararası bir kuruluşu herhangi bir eylemde bulunmaya veya kaçınmaya zorlamak amacıyla, bir sivilin veya bir husumette ya da silahlı çatışmada aktif rol almayan herhangi bir kişinin ölümüne veya ciddi şekilde yaralanma-
sına neden olacak şekilde eylemlerin gerçekleştirilmesinde kullanılması amacıyla ya da kullanılacağını bilerek ve isteyerek fon
sağlama ya da toplama fiilleri terörün finansmanı suçunu oluşturmaktadır. Bunun yanında ek olarak bazı fiiller de (uluslararası
terörist organizasyonlara maddi destek veya kaynak toplamak ya da sağlamak veya bilerek ve isteyerek terör eylemlerinde
kullanılması amacıyla fon sağlanması ya da toplanması kapsamında para transferleri gerçekleştirmek vb.) BM TF Sözleşmesi
ile suç tanımlaması içine alınmıştır.

ABD Ceza Mevzuatı uyarınca Terörün finansmanı suçu 5 kategoride ele alınmaktadır. Buna göre;

- a) TF Sözleşmesi’nin Ek Listelerde yer alan antlaşmalarda belirtilen suçların işlenmesinde veya amacı, doğası veya bağlamı
gereği bir halkı korkutmak veya bir hükümeti veya uluslararası bir örgütü herhangi bir eylemi yapmaya veya yapmaktan kaçın-
maya zorlamak amacıyla bir sivilin veya aktif çatışma içinde yer almayan başka bir kişinin ölümüne veya ciddi şekilde yaralan-
masına neden olmayı amaçlayan herhangi bir eylemde kullanılması amacıyla veya kullanılacağını bilerek ve isteyerek kasıtlı olarak
tamamen veya kısmen fon sağlanması veya toplanması (18 USC §2339C(a),
- b) Maddi destek veya fonların: i) 18 USC. §2339B maddesini ihlal ederek, belirlenmiş bir yabancı terör örgütüne sağlandığı veya
sağlanacağı bilgisi veya niyetiyle; veya ii) 18 USC. §2339C(a) ile 18 USC §§2339C(c)(2)(A) ve (B)’yi ihlal ederek sağlandığı veya
toplandığı bilgisi veya niyetiyle herhangi bir maddi destek veya kaynağın veya herhangi bir fonun veya fon gelirinin niteliğini,
yerini, kaynağını, mülkiyetini veya kontrolünü bilerek gizlemek,
- c) Maddi destek veya kaynakların, kapsamı sınırlanmamakla birlikte terörizmle ilgili belirli öncül suçları hazırlamak veya yü-
rürmek için kullanılacağı bilgisi veya niyetiyle sağlanması veya maddi destek veya kaynakların niteliğini, yerini, kaynağını veya
mülkiyetini gizlemek, 18 USC § 2339A, 18 USC §2332b(g)(5)(B),
- d) Dışişleri Bakanı tarafından ABD Göçmenlik ve Vatandaşlık Yasası uyarınca belirlenen Yabancı Terör Örgütlerine (Foreign
Terrorist Organisation-FTO), örgütün belirlenmiş bir FTO olduğu veya örgütün terörist faaliyette veya terörizmde bulunduğu
bilinerek maddi destek veya kaynak sağlanması (18 USC. §2339B.),
- e) ABD Dışişleri ve Hazine Bakanları tarafından yayımlanan İdari Karar (2001/13224) uyarınca Özel Olarak Belirlenmiş Küresel
Terörist (Special Designated Global Terrorist - SDGT) olarak belirlenen kişi ve kurumlarla bilerek finansal işlemler (mal ve
hizmet alım-satımı ve fon transferi işlemleri) gerçekleştirmek, terörün finansmanı sayılmaktadır.

Yukarıda belirtilen 5 suç kriterine ek olarak; yasadışı bir amaçla veya terörist bir eylem gerçekleştirmek için ya da spesifik bir
terörist eylem için olmasa da bir terör örgütü veya bireysel bir terörist tarafından kullanılması amacıyla ya da kullanılacağını
bilerek ve isteyerek doğrudan veya dolaylı olarak herhangi bir yolla para sağlanması veya toplanması da TF suçunu oluşturu-
maktadır (18 USC §§2339A, 2339C(a) ve 2339C(c)(2)(B)) (18 USC §§2339C(c)(2)(A), 2339B, 50 USC §1705(c)).

ABD, terörün finansmanı ile mücadele kapsamında 1994 yılı Eylül ayında yasalaşarak 1996 yılı Nisan ayından itibaren yürür-
lükte olan 18 USC 2339A sayılı Federal Yasa’da düzenlenen a) “belirli suçların işlenmesi için maddi destek sağlamak suçu”,
b) 1996 yılı Nisan ayında yasalaşarak 1997 yılı Ekim ayında yürürlüğe giren 18 USC 2339B sayılı Federal Yasa’da düzenlenen
“belirli yabancı terör örgütlerine maddi destek veya kaynak sağlamak suçu”, c) 2002 yılı Haziran ayında yürürlüğe giren 18 USC
2339C sayılı Federal Yasa’da düzenlenen “terörist fonları toplamak veya sağlamak suçu” ve “terör örgütlerinin terör eylemleri
için kullandıkları veya kullanacakları fonları gizlemek veya saklamak suçlarını, terörün finansmanı suçunun genel çerçevesi
olarak belirlemiştir.

18 USC § 2339A’da düzenlenen suçun oluşması için failin, terörist bir organizasyona veya onun adına para gönderdiğini bilmesi
gereklidir. 18 USC § 2339B’ye göre suça teşebbüs ya da iştirak halinde, suçun cezası olan 15 yıldan az olmamak üzere hapis
cezasına hükmedilmektedir. Para veya malzeme desteği sonucunda gerçekleştirilen eylem herhangi bir kişinin ölümüne sebep
olmuşsa verilecek ceza müebbet hapis cezasıdır. 18 USC § 2339 B’de yer alan suçun oluşumu için Listede yer alan örgütlere
para veya malzeme vermek suçun oluşumu için yeterli olup, iddia makamının, gönderilen para veya malzemenin terör faaliyet-
lerinde kullanıldığını veya failin bunu bildiğini ispatlamasına gerek yoktur (YENİDÜNYA & DEĞİRMENCI, 2008:12-14).

veya kaynaklara kadar uzanmaktadır. Söz konusu maddi destek ve kaynaklar ifadesinden kastedilen ise BM Terörün Finansmanı Sözleşmesinde yer alan tanımın da¹⁴ ötesinde; sadece parasal yardımları değil, her türlü maddi veya maddi olmayan destek ve yardımları içermektedir. (AK-YAZAN, 2025:120-121). Terörün finansmanı suçunun oluşması için bu kapsamda sağlanan ya da toplanan fonların kullanılmış olma zorunluluğu yoktur. Terörün finansmanı suçlarında caydırıcı bir cezalandırma sistemi mevcut olup suçun niteliğine, ölümle sonuçlanıp sonuçlanmama durumuna göre 10-20 yıl arasında değişen hapis cezaları ve 250.000 USD'ye kadar adli para cezaları öngörülmektedir (FATF, MER USA, 2016:187; YENİDÜNYA & DEĞİRMENCİ, 2008:12-14).

Ayrıca Şubat 2016'da ABD federal ceza mevzuatına, ülkelerin yabancı terörist savaşçıların finansmanının suç sayılmasını gerektiren yeni bir madde eklenmiş olup, bu haliyle federal terörün finansmanı (TF) suçları, ABD FATF 4. tur Karşılıklı Değerlendirmesinden bu yana oldukça geniş kapsamlı hale gelmiş olup 2020 yılında gerçekleştirilen FATF 3. Kapsamlı İzleme Raporunda (3rd Enhanced Follow up Report) uyumlu (Compliant) olarak derecelendirilmiştir (FATF, USA 3rd Enhanced Follow up Report, March 2020:5).

Terörün finansmanı suçundan 2010 yılı sonrası açılan davalar ve mahkûmiyet sonuçları incelendiğinde; 2010 yılında 40 adet terörün finansmanı davası açılmışken dalgalı bir seyir izlemekle birlikte, yıllık açılan dava sayısının yaklaşık 150 adete yükseldiği, 2010 yılında 20 adet mahkûmiyet kararı verilmişken yıllar itibarıyla dalgalı bir seyir izlemekle birlikte, yaklaşık olarak yıllık 140-160 arası mahkûmiyet kararı ve-

rildiği görülmektedir (FATF, MER USA, 2016: 90, 96).

ABD'de suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin dondurulması ve geri alınması mekanizması incelendiğinde; 200 yılı aşkın bir tarihi geçmişe sahip olan mekanizmanın her yıl milyarlarca USD'nin legal sistem içine dâhil edilmesini sağladığı görülmektedir. Varlıkların geri kazanılması mekanizması, özellikle 1970'lerden itibaren uyuşturucu ile mücadele sahasında etkin bir şekilde kullanılmaya başlamış, sistemin etkinliklerinin incelenmesi neticesinde 2000 yılında gerçekleştirilen "Mal varlıklarının Geri Alınması Yasa Reformu (Civil Asset Forfeiture Reform Act-"CAFRA") ile birçok suç için sivil ve/veya cezai müsadere müessesesi getirilerek müsadere alanı genişletilmiş, sistem daha kapsamlı hale gelmiştir (CRS 2015:1; WELD 2003:19; RICHARDS 1999).

ABD'nin müsadere mekanizması; i) mahkûmiyet temelli cezai müsadere, ii) mahkûmiyet temelli olmayan sivil müsadere, iii) idari müsadere şeklinde uygulanmaktadır (FATF, MER USA, 2016:183-186; PIETH& Gemma AIOLFI (Ed.), 2004:435; RICHARDS 1999).

ABD'de gerçek veya tüzelkişilere ait maddi-gayri maddi her türlü malvarlığı, uygun şartlar altında müsadere edilebilir. Sahipliği yasaklanmış olan kaçak malların doğrudan müsadere edilmesi yaygın biçimde uygulamaya sahiptir. Özellikle bir suçun işlenmesini kolaylaştırmak ya da suçun etkisini arttırmak için kullanılan araçlar çok uzun zamandır el koyma ve müsadere kapsamındadır (CRS 2015:3).

ABD Federal ceza yasalarında öncül suç kategorisinde yer alan ya da kategori dışı olmak

¹⁴ 1999 tarihli BM Terörün Finansmanının Önlenmesi Sözleşmesinde "fon" tanımı geniş kapsamlı bir şekilde ele alınarak; her ne şekilde edinilmiş olursa olsun, maddi-gayri maddi, taşınır-taşınmaz her türlü kıymet ve bu kıymetler üzerindeki mülkiyet hakkı ve her türlü diğer hak ve çıkarları kanıtlayan elektronik veya dijital ortamdakiler dahil her türlü yasal belge ve araçları ve bu çerçevede banka kredileri, seyahat çekleri, banka çekleri, para havaleleri, teminatlar, tahvil, senet ve kredi mektuplarını vb. içine almaktadır (AKYAZAN, 2025:119)

üzere 220'den fazla Federal suç müsadereye tabidir. Ancak tüm öncül suçları kapsayan dondurma/el koyma/müsadere mekanizması bulunmamaktadır. Bu nedenle öncül suç kategorisinde olmayan suçlardan elde edilen gelirlerle ilgili kara para aklama suçlarında müsadere mekanizması da uygulanamamaktadır. ABD'de sivil müsadere uygulamasına yönelik federal düzeyde yasal hükümler mevcut değildir. Ancak sivil müsadere mekanizmasına Eyalet yasaları uyarınca başvurulmaktadır (FATF, MER USA, 2016:4, 187, 255).

ABD hukuk sisteminde "kaim değer müsadere" mümkün olup, eğer suçla ilişkili malvarlığı değeri suçlu tarafından herhangi bir şekilde elden çıkarılmışsa veya değeri önemli ölçüde azaltılmışsa ya da kolayca parçalara ayrılamayan başka mülklere dönüştürülmüşse; mahkeme, sanığın diğer malvarlığı içinden suçtan kaynaklanan malvarlığı değerine kadar miktarın müsadereyesine hükmedebilmektedir. Eğer suçla bağlantılı malvarlığı değeri nakit veya nakit benzeri formdaysa (çek, senet, menkul kıymet, kıymetli maden vb.) mahkeme ya da yetkililer tarafından malvarlığının suçla bağlantılı kısmının tespiti ve ayrılması zorunluluğu ortadan kalkmakta, suçtan elde edildiği tespit edilen nakit veya nakit benzeri doğrudan müsadere edilmektedir (CRS 2015:4). Suç failinin öncül suçu işleyen kişilerden ayrı olarak suç gelirinin aklanmasına aracılık eden ve bu amaçla hareket eden bir şahıs olması durumunda, 12 aylık bir süre içerisinde toplamda 100.000 USD veya daha fazla miktarda suç gelirini üç veya daha fazla defa çeşitli işlemlere tabi tutmadığı sürece bahse konu suç gelirleri için kaim değer müsadere mümkün değildir (FATF, MER USA, 2016:187).

ABD federal müsadere mekanizması genel itibariyle federal sınırlar içindeki suçlarla bağlantılı olarak uygulanmakla birlikte, federal yasa uyarınca yabancı ülkelerde işlenen çeşitli suçlardan kaynaklanan veya bunları kolaylaştırmak için kullanılan ve ABD'de bulunan malvarlıklarına

el konulabilmektedir. Bahse konu suçlar arasında kamusal yolsuzluk, şiddet suçları, uyuşturucu kaçakçılığı, silah kaçakçılığı, banka dolandırıcılığı ve çocuk istismarı yer almaktadır (CRS 2015:5).

Cezai müsadere için suçtan mahkûmiyet gerekli olup, iddia makamının kara para aklama suçunu ya da diğer öncül suçları kanıtlarla ispatlaması ve bahse konu malvarlığı değerinin suçla bağlantısının kesin delillerle ispatlanması gerekmektedir. Bu noktada "kanıtların üstünlüğü prensibi" (preponderance of evidence) yargı mekanizmasının elini kuvvetlendirmekte olup, bu prensip sayesinde ispat yükümlülüğü yargı makamları lehine hafifletilmiş, sanık ya da şüpheli üstüne yıkılmış bulunmaktadır. Ancak cezai müsadere davalarında iddia makamı öncelikle sanığın suçluluğunu makul bir şüpheyle ispatlamalı daha sonra delil üstünlüğü olan bir kanıtla müsadere kapsamını ortaya koymalıdır. Kaim değer müsadere ise yalnızca cezai müsadere mümkünüdür (FATF, MER USA, 2016:4,187, 255).

ABD'de varlıkların geri alınması süreci cezai müsadereye daha çok sivil müsadere şeklinde hatta sivil müsadereye bir şekli olan idari müsadere biçiminde gerçekleştirilmektedir

Sivil müsadere; mahkûmiyete bağlı bir yaptırım olmayıp, suçluyu değil doğrudan suçla bağlantılı olan malvarlığını hedef almaktadır. Müsadere için malvarlığının suçtan kaynaklandığının ispatı yeterli olup, suçtan mahkûmiyete gerek yoktur. İddia makamı tarafından makul sebeplerle bahse konu malvarlığının suçtan kaynaklandığı ispatlandığı takdirde, malvarlığı değerinin müsadere için müsadere davası açılacak ve bu aşamada ispat külfeti tersine çevrilmek suretiyle, müsadereye konu malvarlığının suçtan kaynaklanmadığının ispatı malvarlığı değerini elinde tutan tarafa geçecektir. Sivil müsadere kapsamında olan her malvarlığı değeri aynı zamanda cezai müsadereye de konusuna girmektedir. Görüldüğü üzere; sivil müsadere davalarında iddia makamının müsadere konusu malvarlığının

suçla bağlantılı olduğunu ispatlaması konusunda kanıtların üstünlüğü prensibi hakimdir. Böylece iddia makamı daha hafif bir ispat yükümlülüğü altındadır. ABD ceza hukuk sistemine göre sivil müsadereye itiraz edecek kişiler kendi mülkiyet haklarını ve iyiniyetli olduklarını ispatlamalıdır (FATF, MER USA, 2016:50).

2000 yılında gerçekleştirilen “Malvarlıklarının Geri Alınması Yasa Reformu (Civil Asset Forfeiture Reform Act-CAFRA)”, sivil müsadereye tabi suçların listesini önemli ölçüde tüm katalog suçları içerecek şekilde genişletmiştir. CAFRA kapsamında ispat yükümlülüğünün tersine çevrilmesiyle ve dolayısıyla davalı üstünde bırakılmasıyla varlıkların geri alınması süreci adli makamlar açısından kolaylaştırılmış ve hızlandırılmıştır (PIETH& AIOLFI (Ed.), 2004:434).

Sivil müsadereye tabi bir çeşidi olan idari müsadere ise; adli makamlardan bağımsız olarak idari makamlar tarafından belli durumlarda gerçekleştirilen bir müsadere biçimi olup, oldukça yaygın bir uygulama alanına sahiptir. Gümrük kanunları uyarınca, değeri 500.000 USD altında olan suçla bağlantılı kişisel malvarlığı değerleri, itiraz olmadığı sürece idare tarafından müsadere edilebilmektedir. Bahse konu malvarlığı değerleri yasa dışı ithal edilen mallar, uyuşturucu maddelerin taşınmasında kullanılan ulaşım araçları ve para ile ifade edilen kıymetli evraklardır. Nakit para ve nakit benzeri enstrümanlarda 500.000 USD sınırı bulunmamaktadır. Gayrimenkuller ve işyerleri idari el koyma sürecine tabi değildir. Her yıl ABD’de geri kazanılan suç bağlantılı malvarlıklarının yüzde 60’ından fazlası idari müsadere mekanizmasıyla geri kazanılmaktadır. Bunun başlıca nedeni el koyma süreçlerine itiraz oranının az olmasıdır. ABD’de müsadere edilen suç gelirlerinin büyük çoğunluğu nakit formunda olup, suçlular tarafından yüksek meblağlı nakit varlıkların kendileriyle bağlantısını izah edebilmek güç

ve tehlikeli olduğundan, el konulan suç gelirlerinin meşru kaynağını gösterme çabası biçiminde ortaya çıkan itirazlar oldukça azdır (FATF, MER USA, 2016:4,187, 255; WELD; 2003:18).

ABD’de varlıkların geri alınması sürecinin başlangıcını oluşturan soruşturma ya da kovuşturma evresinde mal varlıklarına önleme amaçlı el konulması ya da dondurulması (seizure-freezing) süreçleri için mahkeme kararı gerekmektedir (PIETH& AIOLFI (Ed.), 2004:434).

Cezai müsadereye zamanaşımı süresi aklama suçunda 5 yıl, terörizmin finansmanı suçunda ise 8 yıldır. Sivil müsadereye zamanaşımı süresi ise suçun tespiti tarihinden itibaren 5 yıl veya malvarlığının suça karışmasından itibaren 2 yıldır (FATF, MER USA, 2006:45).

Federal Makamlar hem yurt içinde hem de yurtdışında bulunan suçla bağlantılı mal varlıklarına ilişkin olarak, yüksek değerli mal varlıklarının geri alınması hedefiyle büyük ve karmaşık olaylarda proaktif biçimde hareket etmekte olup, cezai, hukuki ve idari araçlarla etkin bir şekilde varlıkların geri alınması (dondurma, el koyma ve müsadere sistemi) sürecini uygulamaktadır. Suçla bağlantılı malvarlıklarının izlenmesi, tespiti, dondurulması vb. tedbir mekanizmalarının işletilmesinde ve müsadere sürecinde ABD federal ve eyalet kurumları etkin bir duruş sergilemektedir. Federal ve Eyalet düzeyinde varlıkların geri kazanılması sürecinde büyük ölçüde öncül suçlarla mücadele içinde olan kolluk birimleri, istihbarat birimleri ve diğer kamu kurumları tarafından oluşturulan ortak görev güçleri (Joint Task Forces) tarafından aktif mücadele sergilenmektedir (FATF, MER USA, 2016:4,50,185; CNN, 2002).

Sınır aşan terörizmle uluslararası mücadele kapsamında teröristlere ve terör örgütlerine ilişkin Listelemelerin yapılması ve Liste kapsamındaki kişi ve kuruluşlara yönelik BMGK tarafından

belirlenen hedef mali yaptırımların (Targeted Financial Sanction- TFS)¹⁵ uygulanması kapsamında BMGK Kararlarının gecikmeksizin uygulanması için ABD Dışişleri Bakanlığı (USA Department of State) ve Hazine Bakanlığı Yabancı Varlık Kontrol Ofisi (Treasury's Office of Foreign Asset Control-OFAC) tarafından oluşturulmuş sofistike bir mekanizma mevcut olup, BMGK'nın 1267/1989 ve 1988 sayılı Kararları uyarınca BMGK tarafından belirlenen kişi ve kuruluşlara ilişkin TFS bu mekanizma dahilinde gecikmeden uygulanabilmektedir. ABD otoriteleri tarafından BMGK 1267/1988 ve 1989 sayılı Kararları çerçevesinde yapılan Listelemeler dahilinde bulunan kişi ve kurumların yaklaşık olarak %88'ine karşı TFS gecikmeden (birkaç saat içinde) uygulanabilmektedir.

Bu kapsamda FATF tarafından yapılan değerlendirmelerde de, ABD; i) BMGK'nın 1267/1988 ve

1989 sayılı BMGK Kararları uyarınca yaptığı atamalar, ii) ABD ulusal otoriteleri tarafından BMGK'nın 1267/1989 ve 1988 sayılı BMGK Kararları çerçevesinde yapılan ulusal atamalar ve iii) 1373 sayılı BMGK Kararı uyarınca üçüncü ülkelerden ulaşan malvarlığının dondurulması taleplerine yanıt verme konusunda başarılı bulunmuştur. ABD kolluk kuvvetleri, düzenleyici-denetleyici otoriteler ve istihbarat birimleri arasında AML/CFT alanında görülen güçlü iş birliği (collaborative intelligence) sayesinde TF faaliyetlerine karıştığı şüphelenilen kişilerin/kuruluşlardan hangilerinin BMGK Kararları çerçevesinde Listelenmeye uygun olacağının belirlenmesi kolaylaşmaktadır. ABD otoriteleri tarafından ayrıca TF faaliyetlerine karıştığı şüphelenilen kişileri ve kuruluşları belirlemek için diğer ülkelerle birlikte çalışmaya yönelik proaktif bir yaklaşım da benimsemektedir. BMGK tarafından yapılacak listelemelerde

¹⁵ Hedeflenen finansal yaptırımlar terimi; hem varlıkların dondurulmasını hem de yaptırım uygulanan bireyler, tüzel kişiler, gruplar veya örgütlerin yararına fonların veya diğer varlıkların doğrudan veya dolaylı olarak kullanılmasını önlemeye yönelik yasakları içermektedir.

Terörizmle ve terörün finansmanı ile mücadele kapsamında başlıca BMGK Kararları; 1267(1999), 1988-1989 (2011) ve 1373 (2001) sayılı Kararlardır. Anılan kararlarla El Kaide ve Taliban kaynaklı terörizmle finansal destek sağlayan kişi ve kuruluşların listesi belirlenerek, BM üyesi ülkelere Listelerde yer alan kişi ya da kuruluşların malvarlıklarının dondurulması yükümlülüğü getirilmektedir. BMGK bu kararların yanı sıra 17 Aralık 2015 tarihinde aldığı 2253 (2015) sayılı kararı ile DEAŞ terör örgütü ve bu örgütle bağlantılı kişilerin hakkında da yaptırım uygulanması amacıyla "1267/1989 El Kaide Yaptırımlar Komitesi"nin ismini "1267/1989/2253 DEAŞ ve El Kaide Yaptırımlar Komitesi", "El Kaide Yaptırımlar Listesi"nin ismini ise "DEAŞ ve El Kaide Yaptırımlar Listesi" olarak değiştirmiştir (MASAK, 2021:26).

08.09.2011 tarihinde kabul edilen, 1373 (2001) sayılı BMGK Kararında ise; terörizmin finansmanının iç hukukta ağır cezayı gerektiren bir suç olarak düzenlenmesi, terörist ve terör örgütü üyelerine ait tüm mal varlıklarının ve ekonomik kaynaklarının gecikmeksizin dondurulması, üye ülkelerin terörizmle mücadele için aralarında yoğun bir işbirliği gerçekleştirmeleri, birbirlerinden terör ve terörün finansmanı ile bağlantılı olduğunu tespit ettikleri kişi ve kuruluşların malvarlıklarının dondurulmasını talep edebilmeleri, teröristlere ve terör örgütlerine, doğrudan veya dolaylı olarak mali kaynak yaratılmasının engellenmesi hususları öngörülmüştür. BMGK'nın üye ülkeler açısından bağlayıcı nitelikte olan bu kararı kapsamında üye devletler, kendilerine karşı suç işleyen teröristler, terör örgütü üyeleri ya da bunlara finansal destek sağlayan kişilerin malvarlıklarının dondurulması için diğer üye ülkelerden talepte bulunabilmektedir. BMGK 1373(2001) sayılı Kararı, belirli kişi ve örgütlerle sınırlı olan 1267 (1999)/1988/1989/2253 sayılı kararlardan daha geniş bir biçimde, terörün finansmanını engellemek, cezalandırmak ve "terörist eylemlerde bulunan ya da bulunmaya teşebbüs eden veya terörist eylemlerin gerçekleştirilmesine katılan ya da bunları kolaylaştıran kişilerin; bu kişilerce dolaylı ya da doğrudan sahip olunan veya kontrol edilen oluşumların ve bu kişiler ve organlar adına ya da onların emrinde hareket eden kişi ve organların fon, finansal varlık ve ekonomik kaynaklarını gecikmeksizin dondurmak yükümlülüğünü getirmektedir. 1373 sayılı Karar ile getirilen yaptırım rejiminin önemli bir özelliği, devletlerin 1267/1988/1989/2253 Komitesi tarafından güncellenen liste dışında terörü finanse ettiklerini resen belirledikleri kişi ve oluşumlara da yaptırım uygulayabilecek olmasıdır (MASAK, 2022, 16.10.2024).

gecikmeler yaşandığında, ABD genellikle, belirlenecek hedeflerin ABD mali sistemine yönelik oluşturduğu tehditleri en aza indirmek için, BM-GK 1373 Kararı kapsamında yerel listelemeler yapmaktadır.

OFAC, özel belirlenecek ulusal hedefler SDN (Special designated Nationals) Listesini kontrol etmek için finansal kuruluşlarla proaktif ve yaygın bir şekilde iletişim kurmakta ve böylece TFS'nin gecikmeden uygulanması kolaylaştırmakta bu alanda oluşturduğu özel bir yardım hattıyla da bankalara, finansal kuruluşlara ve diğer gerçek ve tüzel kişilere yönelik olarak hedef mali yaptırımlar hakkında rehberlik sağlamaktadır. OFAC'ın SDN listesi, ABD ve dünya genelinde binlerce finansal kuruluş tarafından gerçek zamanlı işlemleri ve hesapları taramak için kullanılır (FATF, MER, 2016:99-102).

Terörün finansmanı suçunun küresel tehdit içeren çok tehlikeli bir boyutunu da kitle imha silahlarının (KİS'lerin) yayılmasının finansmanı (proliferation financing) oluşturmakta olup, bu konuda özellikle Kuzey Kore ve İran'a yönelik uluslararası tehdit algısının yüksek olması ile bağlantılı biçimde KİS'lerin yayılmasının finansmanı suçu da terörün finansmanı suçu gibi BM-GK nezdinde üye ülkeler tarafından özel önlemler alınmasını gerektiren bir tehdit olarak gelişmiştir.

KİS'lerin yayılmasının finansmanına yönelik BMGK Kararlarına ve FATF Tavsiyelerine ABD tarafından uyuma dikkat çeken FATF'in 4. Tur karşılıklı değerlendirmesinde, BMGK 1718 ve 1737 sayılı kararları uyarınca Kuzey Kore ve İran'la ilgili belirlenen bazı kişilere yönelik hedeflenen mali yaptırımların gecikmeden uygulanması noktasında eksiklikler bulunduğu tespiti yapılmış, bunun üzerine, ABD tarafından Kasım 2017'de güncel mevzuatta düzenlemeler yapılmıştır. ABD, BM-GK kararlarında yer alan hedef mali yaptırımları OFAC aracılığıyla gerçekleştirmektedir. ABD bugüne kadar BMGK tarafından KİS'lerin Yayılmasının Finansmanı ile ilgili gerçekleştirilen toplam

listelemenin yaklaşık %93'ünü gerçekleştirmiş olmakla birlikte halen BMGK tarafından belirlenip de ABD tarafından listelenmeyen kişi ve kuruluşlar bulunmaktadır. Bu temelde ABD, KİS'lerin yayılmasının finansmanının önlenmesi başlıklı FATF Tavsiyesi karşısında FATF tarafından büyük ölçüde uyumlu (Largely Compliant-KC) olarak derecelendirilmektedir (FATF, USA 3rd Enhanced Follow up Report, March 2020:4-5; FATF, USA 7th Enhanced Follow up Report, March 2024:15).

2- ALMANYA'NIN AML/CFT CEZA HUKUKU ÇERÇEVESİ

Almanya AML/CFT rejiminin temelleri, uluslararası sözleşmelerle uyumlu olarak, Alman Ceza Kanunu, Kara para Aklama ile Mücadele Kanunu ve Bankacılık Kanunu gibi sektör özelinde düzenleyici hukuk normları çerçevesinde şekillenmiştir. Alman Kara Para Aklama Kanunu (Geldwäschereigesetz-GwG), 91/308/EEC sayılı AB Yönergesini iç hukuka aktarmıştır (FATF, MER-GERMANY, 2010:10,46; MULLER (Ed.) & Others, 2007:469).

Almanya, kara para aklama suçuna ilişkin olarak kovuşturma ve el koyma/müşadere süreçlerinde birtakım eksikliklere rağmen başarılı ve etkinliğini artırma eğiliminde olarak değerlendirilmektedir. Almanya, 2005/60 sayılı AB Direktifine uyum kapsamında 2008 yılında Alman Kara Para Aklama Yasası'nı kabul etmiş, bu sayıla finansal sistemin kara para aklama (ML) ve terörün finansmanı (TF) amacıyla kullanımının önüne geçilmesi amacıyla ek düzenlemeler yapılmıştır. Almanya Kara Para Aklama Kanunu'nda 2011 yılında da önemli revizyonlar yapmıştır (COX, 2014:436; FATF, MER-GERMANY, 2010:49).

Alman Kara Para Aklama Yasası (Geldwäschereigesetz) kara para aklama ile mücadelede temel bir yasa olup "kara para aklama suçu" ise Alman Ceza Kanununda tanımlanmıştır (COX, 2014:436). İlerleyen süreçte kara para aklama suçunun öncül suçları, organize suçları da kap-

sayacak biçimde genişletilmiştir. Son olarak, terörün finansmanı (TF) suçları da kara para aklama suçunun öncül suçu haline getirilmiştir (FATF, MER-GERMANY, 2010:49; MULLER (Ed.) & Others,2007:469).

Alman Ceza Kanunu'nda kara para aklama suçu; öncül bir suçtan elde edilen malvarlığı değerlerini (Gegenstand) veya bu değerlerin gayrimüşru kaynağını gizleme, araştırılmasını, tespiti, el konulmasını, müsaderesini veya gözetim altında bulundurulmasını engelleme veya tehlikeye sokma yönünde gerçekleştiren fiiller olarak tanımlanmış, bu fiilleri gerçekleştiren kişinin üç aydan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacağına hükmedilmiştir. Adı geçen Kanun'da ML suçu için öncül suçlar, ciddi suçları (Verbrechen)¹⁶, ciddi suç kategorisine girmeyen suçlar arasından ise listelenen bazı suçları (Vergehen)¹⁷ içerecek şekilde tanımlanmıştır. Kanun'a göre; kişinin kendisi veya bir başkası menfaatine olarak temin ettiği, öncül suçtan elde edilen suç gelirini veya suç eşyasını elde tutması, bulundurma veya kendisi veya üçüncü bir kişi için kullanması da kara para aklama suçunu oluşturmaktadır. Kanun, ayrıca "self laundering" tanımı getirmemiştir. Bu nedenle, suç gelirinin, bahse konu geliri elde eden kişi tarafından ya da üçüncü bir şahıs tarafından aklanması arasında bir fark bulunmamaktadır. Suç tanımında, uluslararası sözleşmelere uyumlu olarak, öncül bir suçtan elde edilmiş olan malvarlığı değerinin, "gayrimüşru kaynağının ve yerinin gizlenmesi" ve ayrıca "edinilmesi, bulundurulması veya kullanılması" hareketleri açıkça belirtilmektedir. Kara para aklama suçunun kovuşturulabilmesi için öncül suçtan mahkûmiyet yasal olarak gerekli olmasa da pratikte, öncül suç mahkûmiyeti bulunan dosya-

ların kara para aklama açısından kovuşturulması savcılar açısından daha kolay olmaktadır (FATF, MER-GERMANY, 2010:49; FATF, MER-GERMANY,2022:237-240). Alman ceza hukukunda tüzel kişiler için cezai sorumluluk bulunmamaktadır. Aklama suçuna karışan tüzel kişiye caydırıcı adli-idari yaptırımlar ve müsadere cezası uygulanmaktadır. Alman ceza hukuk sisteminde kara para aklamanın cezası, üç aydan beş yıla kadar hapis cezası olarak tanımlanmış olup, diğer ciddi suçlara verilen cezalar ve FATF üyesi diğer ülkelerin ML suçlarına uyguladığı cezalarla kıyaslandığında, yetersiz olduğu görülmektedir. Suçun nitelikli hallerinde (suç failinin profesyonel meslek mensuplarından olması ya da bir suç örgütüne mensup kişiler tarafından suçun işlenmesi), ceza altı aydan on yıla kadar hapis cezasına çıkabilmektedir. Suçtan elde edilen malvarlığı değerinin hukuka aykırı bir eylemden kaynaklandığını bilmeyen kişi için iki yılı geçmemek üzere hapis veya para cezasına hükmedilebilmektedir (FATF, MER-GERMANY, 2010:57; COX, 2014:437; FATF, MER-GERMANY, 2022:238).

FATF tarafından Alman AML/CFT mekanizmasına yönelik gerçekleştirilen 2010 yılı karşılıklı değerlendirmesinde; Alman ceza sistemi, kara para aklama suçunun da öncül suçları olan mali suçları ve mali suç amacı etrafında şekillenen organize suç örgütü kurma ve yönetme suçlarını cezalandırma rejimi açısından etkin olmasına rağmen, kara para aklama suçunun cezalandırılması boyutunda yetersiz olarak değerlendirilmiştir. Almanya AML/CFT ceza hukuku düzenlemeleri, bazı hukuki ve teknik aksaklıklara rağmen büyük ölçüde Uluslararası Sözleşmeler (Vienna ve Palermo) ve FATF standartlarıyla uyumlu görülmekle birlikte, FATF tarafından eleştirilen

¹⁶ Alman ceza sisteminde "ciddi suçlar", 1 yıl ve daha fazla hapis cezası gerektiren suçlar olarak tanımlanmaktadır.

¹⁷ Alman ceza sisteminde "ciddi suçlar dışındaki suçlar", para cezası ya da 1 yıldan az hapis cezası gerektiren suçlar olarak tanımlanmaktadır.

hukuki eksiklikler; kara para aklama suçunun öncül suçu niteliğindeki bazı suçların (sermaye piyasası suçları, bazı vergi kaçakçılığı suçları, belgede sahtecilik hariç korsan ürün ticareti ve sahtecilik suçları), Almanya tarafından öncül suç kapsamına alınmamış olmasıydı. Bunun yanında, kara para aklama suçunun ispat ve delillendirme güçlüğü ile Alman ceza hukuk sisteminde kara para aklama suçunun öncül suçlarından herhangi birini işlediği gerekçesiyle hakkında işlem başlatılan bir şahıs için ayrıca kara para aklama suçundan yargılamaya yapılamayacağını düzenleyen bazı maddeler (“self laundering” eyleminin cezalandırma kapsamına alınmaması), kara para aklama suçunun münhasıran kovuşturulmasını zorlaştırmaktaydı (FATF, MER-GERMANY, 2010:10-12,49; FATF, MER GERMANY Follow-up Report, 2014:7).

FATF’in 2010 yılı karşılıklı değerlendirme raporunda ML/TF suçlarına ilişkin Alman Ceza Mevzuatı açısından tespit edilen eksikliklerin (“self laundering” aklama suç tipine ilişkin cezai sorumluluktaki boşluklar, kara para aklama suçu için öncül suç olarak değerlendirilen suçların listesindeki eksiklikler ve cezai yaptırımların yetersizliği), değerlendirme sonrası süreçte Alman Ceza Kanunu’nda yapılan değişikliklerle düzeltilmeye çalışılmış, bu kapsamda “self laundering” aklama suç tipi, Alman Hukuk sisteminin imkan tanıdığı ölçüde mümkün hale getirilmiş, eşik değer sistemi kaldırılarak Alman Ceza Kanunu’nda belirlenmiş olan 21 adet suç kategorisinde yer alan tüm suçlar aklama suçunun öncül suçu haline gelmiştir. Ancak Alman hukuk sisteminde öncül suçu işleyen kimsenin elde ettiği suç gelirini herhangi bir işleme tabi tutmadan (dolaşıma sokma, transfer, dönüştürme vb.) yalnızca elinde bulundurması biçiminde aklama suçu mümkün

değildir. Zira Alman hukuk sisteminde bir kişi hem öncül suçu hem de aklama suçunu aynı eylemle işleyememektedir. Cezai yaptırımlar konusunda da Alman Ceza Kanunu’nda caydırıcılık düzeyi arttırılmıştır. Mevcut durum itibarıyla Alman Mevzuatında yer alan kara para aklama suçunun Viyana ve Palermo Sözleşmeleriyle uyumlu hale getirildiği son karşılıklı Değerlendirme Raporunda belirtilmektedir (FATF, MER GERMANY 2022:238-241).

FATF 2004 Metodolojisi esas alınarak IMF tarafından 23 ülke baz alınıp gerçekleştirilen bir incelemede; gerçekleştirilen soruşturmalar, kara para aklama fiilinden ziyade öncül suç eksenli yürütülse de, Almanya’da soruşturma ve kovuşturma süreci sonrası kara para aklama suçundan mahkumiyetlerin sayısı 23 ülke¹⁸ ortalamasının üzerinde olduğu tespit edilmiştir (FATF, MER-GERMANY, 2010:10-12,49).

Alman ceza hukuk sistemi, ekonomik suçlarla mücadele ve bu kapsamda suçluların suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinden mahrum bırakılması noktasında efektif olmakla birlikte, cezalandırma ve müsadere mekanizmaları münhasıran kara para aklama suçu kapsamında değil daha çok ve yaygın biçimde diğer ekonomik suç kovuşturmaları kapsamında işletilmektedir. Cezai uygulamasında da biraz da pratik nedenlerle kara para aklama suçuna verilen önem, diğer ciddi suçlara kıyasla daha az bulunmaktadır. Uygulamada münhasıran kara para aklama suçundan mahkûmiyet verilmemekte ya da verilen hapis cezaları ertelenmektedir. Yargı mensupları tarafından, kara para aklama suçunun (ML suçu) kovuşturulması, organize suçlarla mücadelenin etkin yolu olarak algılanmamaktadır.

FATF Değerlendirme Heyeti tarafından ML suçunun kovuşturmasında görev alan kolluk bi-

¹⁸ Ülkeler; Arnavutluk, Avustralya*, Belçika*, Kanada*, Kolombiya*, Kıbrıs*, Danimarka*, Dominik Cumhuriyeti, Fiji*, Yunanistan, İzlanda*, Hindistan*, İrlanda*, Norveç*, Portekiz*, Rusya*, Slovakya*, İspanya*, İsveç*, İsviçre*, Tayland, Birleşik Krallık* ve ABD.

rimleri ve savcılarla yapılan mülakatlarda, bahse konu yetkililer tarafından, suçun yapısı nedeniyle ML için başarılı bir soruşturma ve kovuşturma başlatmanın zor olduğu ve ML suçunun esas itibarıyla bireysel veya organize nitelikli dolandırıcılık vakalarında ağırlaştırıcı bir faktör olarak soruşturulduğu belirtilmiş, ilgili otoriteler tarafından çoğu durumda, sadece öncül suç için soruşturma yapılarak ardından mal varlığının geri alınması prosedürlerinin işletildiği ve soruşturmanın suç gelirlerinin aklanması odaklı yapısının değiştirilerek, suç gelirlerinin tespitini ve el konulmasını hedef alan bir yapıya dönüştürüldüğü belirtilmektedir. Bu nedenle kara para aklama suçunun mücadele otoriteleri tarafından öncül suçlardan ayrı bir suç olarak önceliklendirilmesinin sağlanması ve ML suçunun tespiti, soruşturulması ve kovuşturulmasını öncelikleyen bir anlayışın güçlendirilmesi gerekmektedir (FATF, MER-GERMANY, 2010:10-12,49,63; FATF, MER GERMANY 2022:14,76).

Almanya, 2009 yılında terörün finansmanı ile mücadele (CFT) kapsamında “terörün finansmanını” suç haline getirip, bireysel teröristlerle ilgili de hukuki düzenlemeler yapmıştır.

Terörist eylemlerin ve bireysel teröristlerin finansmanı, Alman Ceza Kanunu uyarınca suç olarak kabul edilmektedir. Terörün finansmanı, 2009 yılında yürürlüğe giren “Devleti Tehdit Eden Ciddi Şiddet Eylemlerinin Hazırlanmasının Önlenmesine ilişkin Kanun (Gesetz zur Verfolgung der Vorbereitung von schweren staatsgefährdenden Gewalttaten, GVV) tarafından yapılan son değişiklikle suç haline getirilmiştir.

Alman Ceza Kanunu’na göre; terörün finansmanı (TF) suçları, fon veya varlıkların tamamen veya kısmen bir terör eylemi gerçekleştirmek amacıyla kullanılması niyetiyle veya kullanılacağını bilerek doğrudan veya dolaylı olarak toplanmasını veya terör örgütüne yardım sağlanmasını ya da bireysel terör eyleminin gerçekleştirilmesinde kullanılmasını veya sayılanlara teşebbüs

edilmesini kapsamaktadır. Terör örgütlerine herhangi bir eylemle ilişkilendirilmeksizin fon sağlanması veya toplanmasının TF suçu sayılması aksine Alman Ceza hukuku uyarınca bireysel teröristlere ilişkin fon sağlanması ya da toplanması eylemlerinde bahse konu fonların spesifik bir eylemde kullanılması amacının taşınması gerekmektedir. Bu noktada uluslararası sözleşmelere tam uyum sağlanamadığı görülmektedir. TF suçuna suç ortağı olarak katılmaya teşebbüs etmek de Alman Ceza Kanunu uyarınca açıkça suç sayılmamaktadır. TF suçunun konusu olan fon toplama ve sağlama eylemleri bir terör örgütüne yönelik olarak gerçekleştiriliyorsa bahse konu fonların veya varlıkların fiilen kullanılması gerekmemektedir.

Alman Ceza Mevzuatında üçüncü şahıslara, belirlenen kişi ve gruplara finansman sağlama-ları konusunda kişi ve gruplara talimat vermek, üçüncü şahısları TF suçu işlemek veya suça teşebbüs etmek üzere örgütlemek veya yönlendirmek fiilleri de TF suçu olarak düzenlenmiştir. Terörist bir grubun dahil olmadığı bireysel terörizmi finanse etmek amacıyla ortak bir amaç doğrultusunda bir grup kişi tarafından bir veya daha fazla TF suçunun işlenmesine veya suça teşebbüse katkıda bulunmak da TF suçu olarak düzenlenmiştir (FATF, MER-GERMANY, 2022:240-241).

Tanımdan da anlaşılacağı üzere Alman Ceza Kanunu’na göre, terörün finansmanı eylemleri, “üçüncü kişiye suç işlemesi için yardım etme” gibi katılımcı suç temelinde de yargılanabilir ki; bu madde aynı zamanda bireysel teröristlere finansman sağlanmasını da yargılama imkânı sunmaktadır. Terör örgütlerinin finansmanı, Alman Ceza Kanunu’nun terör örgütlerine desteği suç sayan ilgili maddeleri uyarınca da kovuşturulabilir. Bir terör eyleminin veya bireysel teröristlerin finansmanı, Alman Ceza Kanunu uyarınca altı aydan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmaktadır. Amaçları veya faaliyetleri Alman Ceza Kanunu’nda belirtilen terör suçlarının işlenmesine aracılık

olan terörist gruplara sağlanan destek de altı aydan on yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Terör örgütünün lider kadrosuna ise terörün finansmanı için 15 yıl ve üzeri hapis cezasına hükmedilmektedir. Terörün finansmanının suç sayılabilmesi için kasit unsuru aranmaktadır (FATF, MER-GERMANY, 2010:66,71; FATF, MER-GERMANY, 2022:241-242, 320-321).

Her ne kadar, “destek” teriminin anlamı Alman ceza mevzuatında tanımlanmamışsa da, Federal Yüksek Mahkeme içtihatlarında, “bir terör örgütünün desteklenmesi” nin, BM TF Sözleşmesi’nde atıfta bulunulan “finansman” kelimesine uyumlu biçimde, nesnel olarak yararlı, destekleyici her türlü eylemi içerdiği, bu kapsamda terör örgütlerini finanse etmek için fon “toplanmasının ve sağlanmasının” suç teşkil ettiği, fonların bir terör eylemi gerçekleştirmek için fiili olarak kullanılıp kullanılmamasının önemli olmadığı, fonların toplanması veya sağlanmasının sadece terör örgütü için nesnel bir amaca hizmet etmesi ve terör örgütü için faydalı olması gerektiği ifade edilmektedir. Alman ceza hukukunda, fon toplama veya sağlama eylemlerinde terörist amacın olayın nesnel olgusal koşulları göz önünde bulundurularak eylemlerin doğasından çıkarılabilmesine olanak tanınması, TF Sözleşmesi’nin ötesine geçen bir yaklaşımla terörün finansmanı suçunun oluşumunu kolaylaştırıcı bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır (FATF, MER-GERMANY, 2010:69; FATF, MER-GERMANY, 2022:241-242, 320-321).

Terörün finansmanı suçu aynı zamanda kara para aklama suçunun da öncül suçudur. Ancak, hali hazırda terörün finansmanı ile mücadele hukuki altyapısında birtakım eksiklikler mevcuttur. Terör örgütlerinin finansmanı, hali hazırda suç olmasına ve üç farklı türde terörün finansmanı

suçu aynı zamanda kara para aklama suçunun da öncül suçu haline getirilmesine rağmen, Alman ceza mevzuatında yer alan terör suçlarının kapsamının BM Terörün Finansmanı Sözleşmesinde belirtilen tüm suçları kapsamaması¹⁹ nedeniyle Sözleşmeye tam uyum sağlanamamıştır. Alman mevzuatında TF suçu bireysel teröristlere terör amaçları dışında herhangi bir amaçla yardım sağlanmasını kapsamamaktadır. Çünkü terörün finansmanı suçunun oluşabilmesi için terörist fonların bir suçta kullanılacağına bilinmesi (kullanılmasa dahi) ve istenmesi şartı aranmaktadır. Hatta TF suçunun işlenmesi amacıyla ya da planlanması dahilinde teröristler tarafından yapılan seyahatlerin finansmanı da terörün finansmanı sayılmaktadır. Yapılan istatistikî çalışma sonuçları Almanya’nın terörün finansmanı ile mücadele kapasitesinin etkinlik düzeyinin yetersiz olduğunu göstermektedir. FATF 4.tur karşılıklı değerlendirmeleri kapsamında Almanya terörün finansmanına ilişkin FATF Tavsiyesi karşısında büyük ölçüde uyumlu olarak derecelendirilmiştir (FATF, MER-GERMANY, 2010:12, 66,71; FATF, MER-GERMANY, 2022:241-242, 320-321).

Almanya, radikal dini terörü birincil güvenlik tehdidi olarak görmekte olmasına rağmen, TF suçlarının, “ciddi suçlar dışındaki suçlar” olarak sınıflandırılması, Almanya’nın terörizmle mücadelede verdiği önemle tutarlı değildir. Kara para aklama suçunda olduğu gibi, böyle bir sınıflandırma, Almanya’nın TF suçlarına etkili, orantılı ve caydırıcı yaptırımlar uygulamasına engel olmakla birlikte, savcılara ve hâkimlere, TF eylemlerinin etkin biçimde cezalandırılması motivasyonunda olumsuz mesajlar sunmaktadır. Alman yetkili makamları tarafından terörün finansmanı suçunun kovuşturulmasına ilişkin sağlıklı istatistikler de sunulamamaktadır (FATF, MER-GERMANY, 2010:12,74).

¹⁹ BM TF Sözleşmesinin 2. Maddesinde belirtilen; Sabit Platform Sözleşmesi (Madde 2(1)(a) ve (d)) ve Havaalanı Protokolü’nde (Madde II (1)(b)) tanımlanan suçlar kapsamamaktadır.

Almanya'da ML suç soruşturma ve kovuşturmaları öncelikle Eyalet kolluk makamları (LKA'lar), yerel polis ofisleri ve ilgili Eyalet kamu savcılık ofislerinin sorumluluğundadır. Federal Polis Teşkilatı (BKA) ise eyalet kolluk makamlarının merkezi ajansı olmakla birlikte, organize suç veya uluslararası ML suç vakalarını içeren soruşturmalarda yetki sahibidir. Federal İstihbarat Servisi (BND) de Eyalet düzeyinde ya da Federal düzeyde kolluk makamları tarafından yapılan soruşturmaları desteklemektedir. ML suç soruşturmaları her durumda Eyalet kamu savcılık makamlarının sorumluluğunda olup, Alman Ulusal Savcılık Makamı (GBA) ya da diğer bir deyişle Federal Başsavcı (GBA) ML davalarının soruşturulmasında veya kovuşturulmasında bir rol oynamaz. Gümrük otoritesi ise, öncül suçlar Gümrük makamlarının soruşturma yetkisine giriyorsa ya da sınır ötesi nakit hareketlerini kapsıyorsa bu suçlara ilişkin ML vakalarını araştırmaktadır. Vergi inceleme ve soruşturma makamları ise öncül suçların vergi suçları olduğu davaların soruşturulmasında yer almaktadır.

Almanya genelinde ML suç soruşturmalarının sayılarına ilişkin istatistikler incelendiğinde; savcılar tarafından 2020 itibarıyla başlatılan ve başka bir işlem yapılmadan kapatılan ML suç dosyalarının sayısının (36.371), iddianame düzenlenmesi (629) veya yazılı özet ceza kararı başvurusu (773) ile tamamlanan işlemlerin sayısından çok daha fazla olduğu, ML davalarının yalnızca %3,7'sinin iddianame düzenlenmesi veya yazılı özet ceza kararı başvurusu ile devam ettiği, diğer istatistikler de birlikte ele alındığında, ML dosyalarından soruşturma ve mahkumiyet sayılarının diğer ekonomik suç dosyalarına kıyasla oldukça düşük olduğu (2020 yılında ticari veya organize bir şekilde işlenen hırsızlık ve dolandırıcılıktan 12.680 kişi mahkum edilirken, ML suçundan yalnızca 788 kişi mahkum edilmiştir), Almanya'nın büyük bir ekonomik ve finansal merkez olduğu düşünüldüğünde, mevcut durumun Almanya'nın

risk profiline uygun olmadığı söylenebilir (FATF, MER-GERMANY, 2022:75-79, 28-29).

TF soruşturmaları açısından bakıldığında ise; Almanya'nın, ülkenin orta-yüksek olarak derecelendirilen risk profiline uygun olarak TF mahkumiyetlerini büyük ölçüde kovuşturmakta olduğu FATF Değerlendirme ekibinin bulguları arasında yer almaktadır. FATF bulguları ise 2015-17 yılları arasında Almanya'daki TF ile ilgili vakaları derinlemesine inceleyen ve Ulusal Risk Değerlendirmesi (NRA) sürecinin bir parçası olarak yapılan akademik çalışmalar, Alman Ulusal Savcılık Makamı (GBA) ve Alman Mali istihbarat Birimi (FIU Almanya) tarafından hazırlanan güncellenmiş istatistikler, vaka çalışmaları; görüşmeler ve gizli operasyonel raporlara dayanmaktadır.

Almanya'da, özellikle DEAŞ (İŞİD) vb. radikal dini örgütler eylemsellik perspektifinden TF riskinin en önemli unsurları olup, PKK/KCK terör örgütünün Avrupa yapılanması çatısı altında bağış toplama faaliyetleri ise 1980'lerden beri devam etmektedir. Avrupa'da PKK/KCK yapılanmasına müzahir gruplar tarafından toplanan tüm bağışların yarısından fazlası Almanya'da toplanmakta olup, 2020 yılında toplanan bağış-yardım adı altında fon miktarının yaklaşık 16,5 milyon EUR olduğu resmi yetkililer tarafından tahmin edilmektedir. Buna rağmen PKK/KCK terör örgütünün Avrupa'yı legalleşme adımlarının bir parçası olarak kullanmak istemesinin bir sonucu olarak Avrupa'da şiddet eylemleri gerçekleştirmekten kaçınması nedeniyle, Avrupa genelinde toplanan bağış ve yardımların büyüklüğüne ve organizasyonel gücüne rağmen, şiddet eylemleri perspektifinden bakıldığında Almanya açısından radikal dini şiddet yanlısı aşırılıkçı gruplar PKK/KCK terör örgütüne kıyasla daha büyük tehdit oluşturmaktadır.

2015-2017 yılları arasındaki mevcut istatistikler, Federal ve Eyalet savcıları tarafından 681 adet TF suç soruşturmasında 44 mahkumiyet olduğunu göstermektedir. 2018-2020 yıllarını

kapsayan istatistikler ise yalnızca Federal düzeyde mevcut olup, bu istatistiklere bakıldığında; 2018-2020 yılları arasında Federal düzeyde Alman Ulusal Savcılık Makamı (GBA) tarafından 156 soruşturma ve 12 TF kovuşturması yapıldığı görülmektedir.

Terör soruşturmaları/kovuşturmaları istatistikleriyle karşılaştırıldığında, TF soruşturmalarının daha yüksek bir yüzdesi TF kovuşturmasıyla sonuçlanmaktadır. 2018-2020 yıllarında eyalet yetkilileri tarafından daha fazla dava soruşturulmuş ve kovuşturulmuştur ancak eyalet savcıları tarafından kovuşturulan davalara ilişkin istatistikler mevcut değildir.

Ülkenin TF riski konusunda kurumlar arasında güçlü resmi ve gayri resmi ilişkiler bulunduğu ve terörizmle mücadele için halihazırda kurulmuş güçlü koordinasyon mekanizmalarının mevcut olduğu görülmektedir (FATF, MER-GERMANY, 2022:104-108).

Kara para aklama, terörün finansmanı ve diğer öncül suçlarla bağlantılı malvarlığı değerlerine yönelik olarak Alman yetkili makamları tarafından, varlıkların geri alınması (el koyma, dondurma, müsadere) süreçlerinde, soruşturma ve kovuşturma aşamasında alınan tedbirler etkin biçimde uygulanmakta olup, hukuki açıdan, belirtilen mekanizmaların işletilmesinde genel itibarıyla bir sınırlama bulunmamaktadır. Alman yetkili makamları, genel itibarıyla iyi niyetli üçüncü şahısların haklarına zarar vermeksizin ML/TF suçlarından ve diğer öncül suçlardan elde edilen gelirlerin, suçta kullanılan malvarlığı değerlerinin veya kaim değerlerin müsadere/ el konulmasını sağlamak için uluslararası sözleşme esaslarına benzer şekilde gerekli önlemlere sahiptir (FATF, MER-GERMANY, 2010:84).

Alman Ceza Kanunu'nda varlıkların geri alınması mekanizması "kazanç ve eşya müsadere" başlığı altında yer almakta olup, kazanç müsadere" temel itibarıyla suçtan elde edilen gelirler için, eşya müsadere" de suçta kullanılan araç-

lara yönelik olarak uygulanmaktadır. Her ikisinin de aynı sonuca yol açtığı unutulmamalıdır. Ancak el koyma mekanizmasının uygulaması zorunlu tutulmuşken, suç eşyasına yönelik müsadere mekanizmasının uygulanması mahkemenin ihtiyarına bırakılmıştır. Varlıkların geri alınması süreçleri hem aklama suçunda hem de diğer öncül suçlar için uygulanabilmektedir. Aynı zamanda "terör örgütlerine destek sağlanması" suçlarına yönelik olarak da el koyma/müsadere süreçleri işletilmektedir. Federal makamlar ve Eyalet yetkilileri, bir politika hedefi olarak varlıklara el konulmasını aktif olarak takip etmekte olup, suçla bağlantılı olduğu tespit edilen malvarlığına el konulması, savcılar için öncül suçlar ve ML/TF suçlarına ilişkin soruşturma ve kovuşturmalarda yasal olarak başvurulması gereken bir koruma tedbiri müessesesidir (MER-GERMANY, 2010:74-75; FATF, MER-GERMANY, 2022:238-239).

Alman ceza hukuk sisteminde cezai müsadere esas olup, belirli durumlarda (örn; failin kimliğinin belirlenememesi, şüphelinin ölümü, bulunamaması hali nedeniyle yargılanamaması veya mahkûm edilmesine engel durumların mevcudiyeti vb.) ya da kara para aklama da dahil olmak üzere öncül suç olarak belirlenen bazı suçlara yönelik bir soruşturma sırasında ele geçirilen malvarlığının öncül suç tespit edilemese bile hukuka aykırı bir fiilden kaynaklandığına mahkemenin ikna olması halinde, kaynağı belirsiz olan malvarlığı değerleri hakkında sivil müsadere mekanizmasının işletilmesine izin verilmektedir (MER-GERMANY, 2010:74-75, FATF, MER-GERMANY, 2022:238-239).

2017 yılında Alman Kara para Kanunu'nda yapılan değişiklik sonrası, kolluk birimlerine ve savcılıklara talimat verilmesi ve ek kaynakların sağlanmasıyla birlikte mahkumiyete dayalı olmayan malvarlığın geri alınması (sivil müsadere) süreçlerinin uygulamaya konması, el konulan suç geliri miktarının artmasına neden olmuştur. Dondurulan ve el konulan varlıklara ilişkin genel

rakamlar büyüktür (kurumsal cezalar dahil yıllık yaklaşık 920 milyon EUR) ve Almanya'nın risk profiliyle büyük ölçüde uyumlu bulunmaktadır. Alman Eyalet kolluk makamları (LEA'lar), suç araçları ve eşdeğere sahip malvarlıkları da dahil olmak üzere varlıkların izini sürmeye, dondurmaya ve el koymaya yönelik araç ve becerilere sahiptir (FATF, MER GERMANY, 2022:55-66).

Alman ceza hukuku, kaim değer müsadere-sine imkân tanımaktadır. Belirli nedenlerle suç gelirlerinin ya da suçta kullanılan malvarlığı değerlerinin el koyma/müsadereye tabi tutulması mümkün değilse, mahkeme söz konusu malvarlığı değerlerine eşdeğer miktarda paraya el konulmasına ya da müsadereye hükmedebilmektedir (FATF, MER-GERMANY, 2010:76, FATF, MER GERMANY, 2022:238-239).

Alman Ceza Usul hukuku, müsadere konusu olan malvarlığı değerlerinin herhangi bir şekilde elden çıkarılmasını önlemek için taşınır ve taşınmaz mallara, para ve para benzeri enstrümanlara geçici el koyma/dondurma (freezing, seizure) gibi önleyici tedbirlere izin vermektedir. Hukuka aykırı bir fiilin işlenmesi neticesinde elde edilen malvarlığı değerleri ile bahse konu fiillerin işlenmesi sürecinde veya hazırlık aşamasında kullanılan veya kullanılması amaçlanan eşyalar el koyma/dondurma önlemlerinin konusunu oluşturmaktadır (FATF, MER-GERMANY, 2010:76-77, FATF, MER-GERMANY, 2022:238-239).

Almanya tarafından FATF Değerlendirme Heyetine sağlanan örnek vaka çalışmaları, yetkili otoritelerin gayrimenkul, nakit, banka hesapları, sanal varlıklar, taşıtlar, mücevherler, kıymetli metaller, ipotekler veya alacak hesapları vb. malvarlığı değerlerine ve parasal enstrümanlara yönelik olarak el koyma, dondurma ve müsadere yeteneğini göstermektedir. Dondurulan malvarlığı değerleri etkin biçimde yönetilmekte olup, malvarlıklarının yönetimi, her Eyalette farklı yaklaşımlar mevcut olmakla birlikte, Eyalet kolluk birimlerinin politikaları tarafından iyi desteklen-

mekte, bazı LKA'lar içinde özel varlık yönetimi birimleri oluşturulmaktadır (FATF, MER GERMANY, 2022:91-92).

Almanya'da 2004-2007 yıllarını kapsayan bir istatistikte; söz konusu yıllar arasında, yaklaşık olarak 6 milyar EUR tutarında, suçtan elde edilen gelirler ve suçta kullanılan malvarlığı değerleri tahmin edilmekle birlikte, belirtilen tarih aralığında yaklaşık olarak bu miktarın %28'inin el koyma, dondurma ve müsadereye tabi tutulduğu tespit edilmiştir (FATF, MER-GERMANY, 2010:84).

2017-2020 yıllarını kapsayan bir istatistiki veriye göre; 2017 yılındaki mevzuat değişikliklerinde sonra müsadere edilen malvarlığı artışları sayılarındaki artış dikkat çekicidir. Buna göre; 2017 yılı itibarıyla 198,6 milyon EUR tutarında olan müsadere edilen varlık miktarında 2020 yılında 821 milyon EUR olarak gerçekleşen önemli bir artış olmuştur. Ancak, 2017 ve 2018 yıllarına ait bu toplam rakamın, varlık müsadere emriyle birlikte verilen şirket para cezalarını da içerdiği belirtilmektedir. El koyma ve dondurma işlemlerine ilişkin 2017-2020 arası istatistiklerine bakıldığında ise; ortalama 1,95 milyar EUR değerinde malvarlığının el koyma-dondurma yetkisi alındığı ve 500 milyon EUR tutarında varlık fiilen dondurulmuş olduğu görülmektedir. Son dönemin en fazla tartışılan malvarlığı değerleri arasında olan sanal varlıklara yönelik olarak 2018 yılında 5,5 milyon EUR civarında olan dondurulan malvarlığı değeri miktarı, 2020 yılına gelindiğinde 40 milyon EUR'a kadar yükselmiştir (FATF, MER GERMANY, 2022:91-92).

Alman ceza hukuku el koyma ve müsadereye tabi malvarlığı değerlerinin izlenmesi tespiti süreçlerinde çeşitli soruşturma tekniklerinin uygulanmasına müsaade etmekle birlikte avukatlar, mali müşavirler gibi profesyonel meslek mensuplarının, namına ve hesabına işlem yürütükleri müşterilerine ve malvarlıklarına ilişkin sır saklama yükümlülüğü gibi yasal sınırlama-

lar, kolluk güçlerinin suçla bağlantılı malvarlığı değerlerini araştırmasını güçleştirmektedir. Bu nedenle pratikte kolluk birimleri, mahkeme kararlarında belirtilen tüm malvarlığı değerlerine ilişkin işlem yapmada yetersiz kalmaktadırlar. Bunun yanında, terör bağlantılı malvarlıkları ve fonlar ise gecikmeksizin dondurulabilmektedir (FATF, MER-GERMANY, 2010:10-11,85).

Alman hukuk sisteminde, gümrük makamları, ML/TF suç şüphesi olması durumunda varlıklara el koyma yetkisine sahip olup, adli makamlar tarafından soruşturma yapılırken el konulan varlıkları beş günlük bir süre (üç aya kadar uzatılabilir) boyunca tutabilmektedirler. Bu yetkinin Alman gümrük yetkilileri tarafından kullanıldığı görülmektedir (FATF, MER-GERMANY, 2022:88-99).

Almanya varlıkların geri alınması (Asset recovery) süreçlerinde AB düzeyinde ve uluslararası alanda katkılarını iyileştirme yönünde özellikle son 5 yılda önemi gelişmeler sergilemiş olup, 2014 yılında BM Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi'nin (UN Convention against Corruption) onaylanması ve yerel mevzuatla uyumunun sağlanması, yolsuzluk ve kara para aklama suçlarıyla mücadelede suçtan elde edilen malvarlığı değerlerinin geri alınması süreçlerindeki eksiklikler itibariyle kendisine yöneltilen eleştirilere de bir cevap niteliğinde olmuştur. Almanya, özellikle kamusal yolsuzluk sonucu elde edilen suç gelirlerinin yurt dışında saklanması konusunda şüphelenilen kişilere karşı varlıkların geri alınması süreçlerinin yürütülmesinde AB Emirlerine ve uluslararası standartlara uyum sağlamış görünmektedir. Ancak, Almanya'da dondurulan ve kurtarılan varlıkların büyüklüğünü kapsayan verilerde şeffaflık eksikliği bulunduğu yetkililer tarafından eleştirilen hususlardandır (U4, Anti Corruption Resource Center, Overview of asset recovery in Germany, [https:// www.u4.no/pub-](https://www.u4.no/publications/overview-of-asset-recovery-in-germany)

[lications/overview-of-asset-recovery-in-germany](https://www.u4.no/publications/overview-of-asset-recovery-in-germany), Erişim tarihi:01.12.2024).

Almanya'da varlıkların geri alınması sürecinde farklı kurumlardan yetkili personelin katılımıyla oluşturulan ortak soruşturma takımları (Joint Investigation Teams-JITs) varlıkların geri alınması (asset recovery) temalı ortak soruşturmalar yürütmektedir. Dolayısıyla Almanya Federal Kriminal Polis Teşkilatı (Bundeskriminalamt-BKA) bünyesinde kurulan ve BKA SO 35 olarak adlandırılan Almanya Varlıkların geri alınması Ofisi (Asset Recovery Office-ARO)'nin kendi taşra teşkilatı olmasa da, eyalet düzeyindeki polis birimleri, ortak soruşturmalar sırasında ARO'nun şubeleri gibi sürece dâhil olmaktadır. Alman ceza sisteminde el konulan varlıkların yönetilmesi ve gerektiğinde elden çıkarma yetkisi esas itibariyle savcılığa verilmiş olmakla birlikte mevcut mekanizmalar dahilinde bu yetki idari makamlara da devredilebilmektedir (YURDAKUL, 2013:222-226; FATF, MER-GERMANY, 2022:239-240).

Almanya ARO'su olarak görev yapan BKA SO 35 biriminin başlıca görevleri; devam eden yargılamalarla ilgili olarak varlıkların geri alınması temalı mali soruşturmaları yürütmek, varlıkların geri alınması sürecinde ulusal ve uluslararası merkezi bir fonksiyon ve temas noktası görevini icra etmektir (AB Konseyi, Report on Germany, Jan.2012:8).

Ayrıca Eyalet düzeyinde de ARO uygulaması mevcuttur. Almanya'da tüm Eyaletlerde kolluk makamları ve savcılıklar arasında suçla bağlantılı malvarlıklarının izlenmesi ve takibine odaklanmak amacıyla uzmanlaşmış birimler kurulmuş olup, bu birimlere yönelik olarak periyodik eğitimler düzenlenmektedir. Eyalet kolluk birimleri ile varlıkların geri alınması sürecini yürüten savcılar arasında bilgi paylaşımı için ortak bilgi bankası²⁰ oluşturulmuştur. Bu arşiv, Almanya

²⁰ Bilgi bankası; varlıkların geri alınmasına ilişkin temel bilgiler, uluslararası malvarlıklarının geri alınması, Federal ve Eyalet makamları arası bağlantılar, içtihat hukuku, kriminal polis taktikleri, eğitim tarihleri, vb. başlıklarda dokümanlardan oluşmaktadır.

genelindeki savcılıklar, polis birimleri ve vergi makamları arasında en iyi uygulama araçlarının paylaşılması için kullanılmakta olup, 1900'den fazla web sitesi ve 8.600 kullanıcıdan oluşan bir büyüklüğe sahiptir. Uzmanlaşmış varlıkların geri alınması ofisleri (Eyalet ARO'ları) arasında; Bav-yera Kriminal Polis Ofisi ve Berlin Kriminal Polis Bürosu sayılabilir. Bu ofisler mali soruşturmalarda uzmanlaşmış kolluk görevlilerinden oluşmakta olup, varlıkların geri alınması konusunda bölgesel çapta yargı makamları ve diğer kurumlarla (Vergi Denetim Birimi, Almanya Federal Polis teşkilatı-BKA, savcılıklar, Alman Emeklilik Kurumu gibi) iş birliği içindedir (FATF, MER-GERMANY, 2022:88-90).

Almanya, BMGK 1267/1989/2253 ve 1988 rejimi ve BMGK 1373 kapsamındaki hedeflenen hedef mali yaptırımların (Targeted financial sanctions-TFS) uygulanmasında öncelikle AB çerçevesine güvenmekte olup, AB düzeyinde BMGK uyarınca yapılacak hedef mali yaptırım atamalarındaki gecikmeleri azaltmak için ayrıca yerel bir çerçeve de oluşturulmuştur. Şöyle ki, BMGK tarafından hedeflenen mali yaptırımlar için yeni bir atama yapılması durumunda Almanya, Dış Ticaret ve Ödemeler Yasası (*Außenwirtschaftsgesetz-AWG*) uyarınca tüm gerçek ve tüzel kişiler için geçerli olan ulusal bir dondurma emri çıkarmaktadır. AWG emri Federal Gazete'de yayımlandıktan sonra yürürlüğe girmektedir. Almanya, Ocak 2020'de bu prosedürü geliştirdiğinden bu yana, BMGK Kararlarının tebliğinden sonraki 24 saat içinde BMGK 1267 kapsamındaki gerekli tüm atamaları yapmaya başlamıştır. AWG uyarınca kurulan yerel mekanizma geçici olup, AB yaptırım listelerinin yayımlanmasına kadar yürürlükte kalmaktadır.

Almanya'da BMGK 1373 kapsamında mali yaptırım kararlarının uygulanması için, Bakanlıklar arası bir komite (Ressortkreis) oluşturulmuş olup, Komitenin hedefi BM yaptırım Kararları veya AB kriterlerine göre mevcut kanıtları (kolluk

kuvvetlerinden gelen bilgiler, açık kaynaklar vb. dahil) değerlendirmek ve incelemektir. Kurumlar bu süreçte iyi bir iş birliği yapmakta olup, kolluk kuvvetlerinin sürece katkıları büyüktür. Kriterlerin karşılanması halinde Federal Yabancı Hizmetleri (Federal Foreign Service-AA), Ressortkreis'in kararını onaylamakta ve atamayı ilgili BM veya AB komitesine önermektedir. AWG uyarınca BMGK 1267/1988/1989/2231 sayılı Kararlarda yer alan terörizm ve TF suçları ile ilgili hedeflenen mali yaptırımların yerine getirilmesi kapsamında AB dışındaki ülkelerden AB hedef mali yaptırım atamalarını veya yerel dondurma emirlerini yürürlüğe koymalarını talep etmeye yönelik herhangi bir AB prosedürü veya ulusal prosedür yoktur. Bunun yanı sıra Bakanlıklar arası komite (Ressortkreis)'ye hedef mali yaptırımlar kapsamındaki potansiyel hedefleri belirlemek için ilgili kurum ve kuruluşlardan gerekli bilgileri isteme yetkisi veren herhangi bir yasal çerçeve bulunmamaktadır (FATF, MER-GERMANY, 2022:133, 241-242, 320-32).

Bunun yanı sıra 2022 yılı FATF Değerlendirmesinde; AWG kapsamındaki malvarlığı dondurma emirlerinin hafta sonları veya tatil günlerinde verilememesi nedeniyle, hafta sonları veya tatillerden hemen önce verilen BMGK 1267 atamalarının uygulanmasında bir gecikme olması muhtemel görülmüştür (FATF, MER-GERMANY, 2022: 320-321. Bunun üzerine, AWG'ye yeni bir bölüm eklenerek bu eksiklik giderilmiş gözükmektedir. Şöyle ki yeni düzenleme, malvarlığı dondurma emirlerinin, BMGK tarafından belirlendiği andan itibaren, bir AWG emrinin duyurulmasına ya da konuyla ilgili AB Resmî Gazetesi'nde yayımlanan AB yasal emri yürürlüğe girmesine kadar geçecek sürede beş güne sınırlı olarak uygulanmasına izin vermektedir. Bu izin, hafta sonlarına veya tatillere yakın verilen yaptırımların uygulanmasında gecikme riskini ortadan kaldırmaktadır (FATF, Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures, Follow-Up Report

& Technical Compliance Re-Rating, December, 2023:5-7).

Almanya, BMGK 1267 uyarınca BMGK'ya hedef mali yaptırımlar kapsamında gerçek ve tüzel kişi atamaları önermekte olup BMGK 1373 kapsamında hedef mali yaptırımlar ise AB sistemi aracılığıyla uygulanmaktadır. Dolayısıyla, Almanya tarafından BMGK 1373 kapsamında bizzat kişi veya kuruluş atamasında bulunulmamıştır. Almanya'nın AB yaptırım Listelerinden ayrı olarak kendi hazırlamış olduğu yurt içi mali yaptırımlar listesi bulunmamaktadır. Terörist malvarlıklarının ulusal düzeyde dondurulmasına izin veren başka tedbirler olsa da bunların kapsamı sınırlıdır. BMGK 1373 sayılı Kararı'nın AB Mevzuatı dahilinde uygulanmasında, "AB içindeki kişilerin" varlıklarının dondurulması zorunluluğu getirilmemiştir. Bu nedenle ulusal çerçevenin uygulanması sınırlıdır. AB düzeyinde hedef mali yaptırımlara tabi malvarlıkları, birlikte mülkiyet durumlarını, üçüncü kişiler veya kuruluşlar tarafından kontrol edilen, dolaylı olarak sahip olunan, asıl malvarlığından türetilen varlıkları açıkça kapsamamaktadır. Yeni listelemelerin veya listeden çıkarmaların derhal iletilmesine yönelik mekanizmalar, tüm finansal ve finansal olmayan kuruluşlar için geçerli değildir. Bu kuruluşların AWG kapsamındaki talimatlara uygun olarak dondurulan varlıkları raporlama yükümlülüğü yoktur. Ayrıca FATF Heyeti tarafından Eyalet kolluk birimleri ile yapılan görüşmeler, bahse konu birimlerin BMGK hedef mali yaptırım atamalarının farkında olmadıklarını veya önem atfetmediklerini göstermektedir. Bu konuda 2022 yılında gerçekleştirilen FATF Değerlendirmesinden bu yana eksiklikler devam etmekte olup, belli bir mesafe alınamamıştır (FATF, Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures, Follow-Up Report & Technical Compliance Re-Rating, December, 2023:5-7).

Almanya, BMGK 1267 kapsamında 2020 yılına kadar toplamda 22 listeleme önermiş ve BM-

GK 1267 kapsamında BM'ye ait 25 listelemede katkıda bulunmuştur. 2018'den bu yana Almanya hiçbir listeleme önermemiş ve 10 listelemeye de katkı sağlamıştır.

Almanya'da BMGK 1373 kapsamındaki atama tekliflerin sayısı, özellikle Almanya'nın riskleri ve bağlamı göz önüne alındığında çok düşüktür. Almanya, AB otoritelerine BMGK 1373 kapsamında 2020 yılına kadar sadece 1 adet listeleme önerisinde bulunmuş, 2018'den bu yana ise hiç listeleme önerisinde bulunmamış, sadece BMGK 1373 kapsamında üç hedefe yönelik BM listelemelerine, AB otoriteleri aracılığıyla katkı sağlamıştır. Bu durum Almanya'nın genel itibarıyla, BMGK 1373 listelerini TF risklerini azaltmak için bir araç olarak kullanmadığını göstermektedir. 30 Haziran 2020 itibarıyla, Almanya'da BMGK 1267 ve 1373 uyarınca dondurulmuş toplam 7.1 milyon EUR malvarlığı bulunmaktadır (FATF, MER-GERMANY, 2022:120-130,330).

Almanya'nın BMGK 1718 (Kuzey Kore hakkındaki ardıl kararları) ve BMGK 2231 (İran hakkında) uyarınca KİS'lerin yayılmasına ilişkin BMGK hedeflenen mali yaptırımlarına ilişkin uyum çerçevesi, bazı önemli hususlara bağlı olarak, terörizmle ilgili hedef mali yaptırımların uygulanmasına yönelik çerçeveye büyük ölçüde aynı olup, terörizmle ilgili hedef mali yaptırımlarda olduğu gibi, BMGK 1718 ve 2231'i uygulamak için öncelikle AB Yönetmelikleri dikkate alınmaktadır. AWG kapsamındaki ulusal dondurma emirleri, AB'nin BM tanımlarının uygulanmasındaki gecikmeleri azaltmak için kullanılmaktadır (FATF, MER-GERMANY, 2022:133, 241-242, 320-321).

BMGK 1718 ve 2231 sayılı Kararlarının uygulanmasına ilişkin Alman hukuk sisteminin elverişliliği FATF Değerlendirme Heyeti tarafından incelendiğinde, hafta sonları veya tatillerden hemen önce verilen KİS'lerin yayılmasıyla ilgili BMGK hedef mali yaptırım kararlarına ilişkin atamaların uygulanmasında bir gecikme olacağı değerlendirilmiş, yukarıda da belirtildiği üzere;

AWG'ye yeni bir bölüm eklenerek bu eksiklik giderilmiş gözükmektedir.

Bunun yanında, FATF Değerlendirmesinde; BMGK 1718 ve 2231 sayılı Kararlarının uygulanmasına ilişkin Alman hukuk sisteminde, AB düzeyinde varlıkların tanımının, ortaklaşa mülkiyete konu malvarlığı değerlerini veya fonları veya belirlenmiş bir kişi veya kuruluş adına veya onun talimatıyla hareket eden kişilerin varlıklarını açıkça kapsamadığı, yeni listelemelerin veya listeden çıkarmaların derhal iletilmesine yönelik mekanizmaların tüm finansal ve finansal olmayan kuruluşlar için geçerli olmadığı ve finansal olmayan kuruluşların AWG kapsamındaki talimatlara uygun olarak dondurulan varlıkları raporlama yükümlülüğü bulunmadığı tespit edilmiştir (FATF, Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures, Follow-Up Report & Technical Compliance Re-Rating, December, 2023:5-7).

Deutsche Bundesbank ve temel Gümrük Ofisleri, AB ve AWG tarafından belirlenmiş TF ve KİS'lere yönelik yükümlülüklerine uyumu izlemek üzere özel olarak yetkilendirilmiştir. Finans sektörünün dışında, mesleki kuruluşların da üyelerine yönelik olarak TF ve KİS'lere yönelik yükümlülüklerle uyumu izlemek için genel bir sorumluluğu bulunmaktadır. Ancak, malların sınır ötesi hareketinde yer almayan diğer finansal olmayan kuruluşlar ve profesyonel meslek mensupları (Designated Non-Financial Businesses and Professions (DNFBPs) için net bir izleme veya uygulama sorumluluğu yoktur. Dondurma ve yasaklama emirlerinin ihlali, beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmakta olup, bildirim gerekliliklerini ihlal etmenin yaptırımı yoktur. FATF tarafından gerçekleştirilen son karşılıklı değerlendirmeden bu yana mevcut durumda herhangi bir değişiklik yapılmamıştır ve bu nedenle bazı DNFBP'ler için izleme veya uygulama sorumlu-

luğunun olmaması ve bildirim gerekliliklerini ihlal etmenin yaptırımları ile ilgili eksiklikler devam etmektedir (FATF, Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures, Follow-Up Report & Technical Compliance Re-Rating, December, 2023:6).

Almanya proaktif olarak nükleer silahların yayılmasına ilişkin hedef mali yaptırımlar konusunda AB'ye tekliflerde bulunmakta olup, 2015 ile 2020 yılları arasında Almanya, AB'nin özerk listelerine eklenmek üzere Kuzey Kore rejimi altında 24, İran rejimi altında ise 139 atama önermiştir. Bahse konu listelere ekleme veya listelerden çıkarmalardan, bazı gecikmeler ya da aksaklıklar olmakla birlikte finansal kuruluşlar başta olmak üzere tüm yükümlü sektörlerin, kolluk birimlerinin, yargı makamlarının, ilgili kamu kurumlarının haberdar olması için gerekli önlemler alınmaktadır. Bu kapsamda bir genelge aracılığıyla proaktif olarak ilgililere bilgilendirme yapılmakta ve AB genelinde web siteleri aracılığıyla listelerde yapılan değişiklikler ya da yeni listeler yayımlanmaktadır. Kasım 2020 itibarıyla Almanya tarafından İran'a yönelik yaptırımlar sonucunda 1,3 milyon EUR tutarında, Kuzey Kore ile ilgili hedef mali yaptırımlar kapsamında ise 410.872 EUR tutarında malvarlığı dondurulmuştur. Almanya'nın Kuzey Kore ile zayıf ekonomik bağları nedeniyle İran'la ilgili yaptırımlardan çok daha düşük olduğu göze çarpmaktadır (FATF, MER-GERMANY, 2022:132-135, 330).

3- İNGİLTERE'NİN AML/CFT CEZA HUKUKU ÇERÇEVESİ

İngiltere'de²¹ kara para aklamayla ve suç gelirleriyle mücadele anlayışı, diğer ülke örneklerine benzer biçimde, suçla mücadele anlayışında yeni bir eğilim olup, 1970'lerde uyuşturucu gelirleri ile mücadele ölçeğinde çıkarılmış yasalarla

²¹ Çalışmamızda, "İngiltere" tabiri "Birleşik Krallık" yerine kullanılmaktadır.

beklenen sonuç elde edilemeyince, 1980'lerden itibaren sistemin güçlendirilmesine duyulan ihtiyaç yeni düzenlemeler yapılmasını gerektirmiş ve bu kapsamda kara para aklamanın önlenmesi kapsamında bir takım yasal düzenlemeler yapılmıştır (PIETH& AIOLFI (Ed.), 2004:268).

Kara para aklama ile mücadelede 1980 yılı sonrası yapılan yasal düzenlemeler sonrasında sistemde oluşan bir takım eksiklik ve karmaşıklıkların giderilmesi çerçevesinde, 2002 tarihli Suç Gelirleri Kanunu (Proceeds of Crime Act -POCA) uygulamaya konulmuştur. POCA (2002) ile eski ceza mevzuatı elden geçirilmiş, kara para aklamayı önleme konusundaki tüm eski yasalar birleştirilip, güncellenmiş ve öncül suçlar da bu yasayla tüm ciddi suçları kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Bunun yanında, soruşturma yetkileri ve soruşturma araçları (suçla bağlantılı malvarlığı değerlerine ilişkin arama ve el koyma emirleri, finansal kuruluşlara yönelik müşterilerine ilişkin kimlik bilgilerinin ve hesap hareketlerinin izlenmesi ve tespitine ilişkin emirler ile sır saklama kapsamındaki bilgilerin soruşturmaya orantılı biçimde açıklanması emirleri vb.) genişletilmek suretiyle yetkili otoritelerin soruşturma güçleri arttırılmıştır (PIETH& AIOLFI (Ed.), 2004:269; COX,2014:88-89).

İngiltere'de kara para aklama ve terörün finansmanı suçlarına yönelik suç düzenlemeleri ve cezai tedbirler hakkında temel olarak POCA (2002) olmakla birlikte, bunun yanında Terörizm Yasası-2000 (The Terrorism Act-2000), Terörle Mücadele Yasası-2001, Suç ve Güvenlik Yasası-2001 (The Anti-Terrorism, Crime and Security Act -ATCSA 2001), Ciddi Suç Yasası-2015 (The Serious Crime Act-2015), Suç Finansmanı Yasası-2017 (The Criminal Finances Act-2017-CFA) da uygulanmaktadır (FATF, MER United Kingdom- 2018:23; D'Souza, 2012:120-121).

POCA-2002'de düzenlenen kara para aklama suçu Viyana ve Palermo Sözleşmelerine uyumlu bir şekilde;

a) suçtan elde edilen malvarlığı değerlerinin veya gayrimeşru özelliklerinin gizlenmesi, bahse konu malvarlıklarının dönüştürülmesi, transferi veya Birleşik Krallık sınırlarından başka bir yere taşınması,

b) öncül suç faillerinin dışında üçüncü şahıslar tarafından öncül suçtan elde edildiğini bilerek veya makul şüpheye rağmen bahse konu malvarlığı değerlerinin suçu işleyenler tarafından sahiplenilmesi, elde tutulması, kullanılması veya kontrol edilmesine yardımcı olunması yönünde eylemlere girişilmesi veya dahil olunması,

c) suçtan elde edildiğini bilerek bahse konu malvarlığı değerlerini edinme, kullanma ve mülkiyeti altına alma fiilleri şeklinde tanımlanmıştır (FATF, MER United Kingdom- 2018:176-177; D'Souza,2012:121; MULLER (Ed.) & Others,2007:384-385).

POCA-2002, istisnasız bir şekilde ve herhangi bir alt sınır olmaksızın tüm suçları ve bu suçlarla ilgili elde edilen gelirleri kapsamına almıştır (COX,2014:88). İngiltere'de öncül suçu işleyen kişi kara para aklama suçunu da işleyebilir. Kara para aklama suçunun oluşumu için eşik değer anlayışı benimsenmemiştir. Kara para aklama suçunun öncül suçu, Birleşik Krallık'ta işlendiğinde suç sayılacak tüm fiillerdir. Kara para aklama suçunun kovuşturulması için öncül suçtan mahkumiyete gerek yoktur. Kara para aklama suçunun konusunu oluşturan malvarlığı değeri doğrudan ya da dolaylı olarak kısmen veya tamamen suçtan elde edilen gelir veya menfaati temsil eden mal varlığı değerleri olup bahse konu malvarlığı değerlerinin bulunduğu yer ya da hangi formda bulunduğu (nakit, nakit benzeri, kıymetli evrak, fon, maddi-gayri maddi mal ve haklar, taşınır veya taşınmaz mal vb.) önemi yoktur. Kara para aklamadan mahkûmiyet alan gerçek kişilere 14 yıla kadar hapis, üst limiti bulunmayan para cezası veya her ikisi orantılı ve caydırıcı olarak uygulanmaktadır (FATF, MER United Kingdom- 2018:176-177; COX, 2014:89).

İngiltere’de yürütülen kara para soruşturmaları neticesinde verilen cezalar da etkin, caydırıcı ve orantılı olup, kara para aklama suçundan soruşturma başlatılamaması ya da yürütülemezliği durumunda, suçla bağlantılı malvarlıklarının müsadere sine imkân tanıyan sivil müsadere mekanizmasının kullanımı (civil recovery), vergi suçları dahil öncül suçlardan soruşturmanın devam ettirilmesi, suç önleyici tedbirlerin genişletilmesi vb. alternatif suç önleyici ve bastırıcı tedbirlere etkin bir biçimde başvurulmaktadır (FATF, MER United Kingdom- 2018:5-7).

İngiltere’de terörün finansmanı suç tanımı da BM Terörün Finansmanı Sözleşmesine uygun biçimde yapılmıştır. Terör Yasası-2000 (Terrorism Act-TACT 2000)’e göre; terör amacıyla kullanılacağını bilerek ya da kullanılacağı hususunda makul şüpheye dayanarak para veya diğer malvarlığı değerlerini sağlama ya da toplama fiilleri ile bu yönde oluşturulan organizasyonlara dahil olma eylemlerini (bahse konu organizasyon adına fon toplama) TF suçu olarak tanımlamıştır.

Terörizm amacıyla kullanılacağını bilerek ya da kullanılacağı yönünde şüphe duyulması için makul sebepler bulunan hallerde fonların veya malvarlığı değerlerinin edinilmesi, kullanılması, elde bulundurulması eylemleri de terörün finansmanı kapsamına girmektedir. TF suçunun fon sağlama ya da toplama eylemleri şeklinde doğrudan ya da dolaylı olarak tamamen veya kısmen bir kişi ya da grup tarafından gerçekleştirilmesi TF suçunun oluşumunu etkilemez. TACT-2000 uyarınca terörist eylemlere hazırlık ve bu kapsamdaki seyahat, konaklama vb. harcamalar yapılması, teröristlerin eğitilmesi kapsamında eğitim harcamaları yapılması ve doğrudan terör eylemlerinin finanse edilmesi biçimindeki fon sağlama ya da toplama fiilleri ile dolaylı olarak terör örgütünün ya da teröristlerin finansmanı suç kapsamında düzenlenmiştir. Yasa uyarınca bahse konu fonların doğrudan terör eylemlerinde kullanılması gerekmez, terör örgütünün ya da

teröristlerin idamesinde kullanılması da yeterlidir. Ayrıca fonların bahse konu amaçlarla fiilen kullanılmış olması da gerekmez, fonların terör eylemlerinde ya da örgütün ya da teröristlerin idamesinde kullanılması niyetiyle ya da kullanılma ihtimalini bilerek ve isteyerek toplanmış ya da sağlanmış olması da terörün finansmanı suçunun oluşumu için yeterlidir. TF suçlarının işlenmesinde kullanılan fonların veya diğer varlıkların fiilen bir terör eylemini gerçekleştirmek veya buna teşebbüs etmek için kullanılmış olması durumunda veya belirli bir terör eylemiyle bağlantılı olması halinde; fonların bu amaç için kullanılmasının kasıtlı olması veya makul olarak bundan şüphelenilmesi yeterlidir. TF suçundan hüküm giymiş gerçek kişiler, 14 yıla kadar hapis cezası, üst limiti bulunmayan para cezası veya her ikisiyle birden orantılı ve caydırıcı biçimde cezalandırılmaktadır. Terörün finansmanı suçunun tüzel kişilerin organları aracılığıyla işlenmesi durumunda tüzel kişiliğe sınırsız adli para cezası ve cezai sorumlulukla orantılı, caydırıcı idari yaptırımlar uygulanması öngörülmektedir (FATF, MER United Kingdom- 2018:93-94,179-180; COX,2014:90-91; D’Souza,2012:122; MULLER (Ed.) & Others,2007:384).

İngiltere’de terörle mücadele mevzuatı alanında birbirini tamamlayan birden çok kanun mevcut olup, temel kanun olan TACT-2000 yanı sıra, Terörizm Suçuyla Mücadele ve Güvenlik Kanunu-2001 (Anti-Terrorism Crime and Security Act 2001), Terörizmin Önlenmesi Kanunu-2005 (Prevention of Terrorism Act 2005), Terörizm Kanunu-2006 (Terrorism Act 2006), Terörle Mücadele Kanunu-2008 (Counter-Terrorism Act 2008) ve Terörist Malvarlıklarının Dondurulması Kanunu- 2010 (Terrorist Asset-Freezing 2010), terörizmin ve terörün finansmanının önlenmesi amacıyla süreç içinde çıkarılmış bulunan yasalar olup, mevzuatın kapsamı, genişliği ve çeşitliliği ile sürekli biçimde güncellenerek güçlendirilmesi İngiltere’nin terörle mücadeleye verdiği önemi

göstermesi açısından önemlidir (COX, 2014:90-91; D'Souza, 2012:122).

TACT-2000 uyarınca;

a) ciddi şiddet eylemleri, mala zarar verme, yaşamı tehlikeye atma ya da sağlık veya güvenliği tehdit amacıyla fiziken ya da elektronik ortamda gerçekleştirilen ciddi eylemler veya tehditler,

b) bir hükümeti veya uluslararası kuruluşu siyasi hedefleri doğrultusunda baskılamak amacıyla (ateşli silahlar ve patlayıcılar kullanmaksızın) gerçekleştirilen şiddet eylemleri,

c) politik, radikal dini ve ideolojik hedefler doğrultusunda gerçekleştirilen şiddet eylemleri veya tehditler, terör amaçlı eylemler olarak tanımlanmıştır.

Temel terör suçu tanımının yanında, BM Sözleşmesi ekinde yer alan protokollerde sıralanan tüm suçlar da terör suçu olarak tanımlanmıştır (FATF, MER United Kingdom- 2018:179-180).

Terörizm Suçuyla Mücadele ve Güvenlik Yasası-2001, yetkililere, terörist fonları ele geçirme, terörist malvarlıklarını dondurma ve AML/CFT kapsamındaki yükümlü kuruluşlardan müşterileri ve onların (terörizm bağlantılı) faaliyetleri hakkında sahip oldukları bilgileri bahse konu otoritelere sağlamaları için yönlendirme ve zorlama yetkisi vermektedir. Terörist mal varlıklarının, para veya diğer malvarlığı değerleri biçiminde olabileceği gibi, somut değerler ya da soyut haklar biçiminde olması, malvarlığının suç mahiyetini değiştirmeyeceği gibi bulunduğu yerin ya da mülkiyet biçiminin de önemi yoktur. Bu yönüyle FATF Tavsiyeleri ile uyum sağlanmıştır (COX, 2014:90-91; D'Souza, 2012:122).

İngiltere, ML/TF soruşturmalarını ve kovuşturmalarını rutin ve güçlü bir şekilde yürütmektedir. İngiltere, ML suçlarını tespit etmek ve soruşturmak için sağlam bir mekanizmaya sahip olup, soruşturma yetkisine sahip tüm yerel, bölgesel ve ulusal kuruluşlar, ML suçlarının erken dönemde belirlenmesini ve önlenmesini sağlamaktan birinci derecede sorumludur. Elde

çok sağlıklı istatistiki bilgiler bulunmasa da, ilgili birimler tarafından yıllık olarak ortalama 8.000 adet ML suç soruşturması açıldığı yönünde istatistiki veriler mevcuttur. Suç soruşturmalarında kurumlar arası ortak çalışmalar ve operasyonlara çok önem verilmektedir (FATF, MER United Kingdom- 2018:60). 2018 yılında münhasıran ML suçları için veya ML suçunun temel kovuşturma konusu olduğu olaylarla bağlantılı olarak yıllık yaklaşık 7.900 soruşturma, 2.000 kovuşturma ve 1.200 mahkûmiyet gerçekleştirmiştir. (FATF, MER United Kingdom- 2018:3).

İngiltere'de 2012-2017 yılları arasında, 25 kişiye yönelik TF suçundan kovuşturma süreci başlatılmış, %72'lik bir mahkûmiyet oranına tekabül eden 18 adet mahkûmiyet kararı verilmiştir (FATF, MER United Kingdom- 2018:94).

Kara para aklama ve terörün finansmanı suçları ile mücadele kapsamında caydırıcı hapis cezaları başta olmak üzere, terörist mal varlıklarının dondurulması, el koyma ve müsadere (forfeiture, confiscation) dâhil ML/TF suçlarının önlenmesi için mevcut tüm önlemler etkin bir şekilde yetkili makamlarca kullanılmaktadır. POCA-2002, Uyuşturucu Madde Ticareti Suçları Kanunu (Drug Trafficking Offences Law) ve Terörizm Kanunu (Terrorism Law) çerçevesinde müsadere mekanizması düzenlenmektedir. POCA-2002 ve Uyuşturucu Madde Ticareti Suçları Kanunu kaim değer müsaderecini de düzenlemektedir. Bahse konu kanunlarla müsadere öncesi süreçte, müsadereye tabi varlıkların dondurulması (freezing) ve el konulması (seizure) önlemleri, makul nedenlerin bulunması halinde öngörülmektedir. Bahse konu önlemler kapsamında banka hesaplarının dondurulması, terörün finansmanı şüphesi bulunan bankacılık işlemlerinin iptali vb. yenilikçi önlemler de uygulamaya konulmuştur. İngiltere, BMGK 1267 ve 1373 no.lu Kararları ve bağlantılı kararlar kapsamında alınan tedbirlerin ivedilikle uygulanmasına önem vermekte, BM Güvenlik Konseyi Kararları uyarınca alınan mal varlığı don-

durma kararlarını gecikmeksizin uygulamaktadır (FATF, MER United Kingdom- 2018:7-8; MULLER (Ed.) & Others, 2007:386).

İngiltere’de suç eşyasının ya da suçtan edilen malvarlığı değerlerinin müsadereinde (forfeiture/confiscation), suç faili ya da diğer şahıslar tarafından sahiplenilmesine bakılmaksızın, suçtan elde edilen malvarlıkları müsadere edilebilmektedir. Doğrudan ya da dolaylı olarak aklama suçu ya da öncül suçlar yoluyla elde edilen malvarlığı değerlerine, aklama ve terörün finansmanı suçlarının işlenmesinde kullanılan ya da kullanılması amaçlanan eşyaya el konulabilir. Birleşik Krallık ceza mevzuatında kaim değer müsadere mümkün bulunmaktadır. Birleşik Krallık uygulamasında cezai ve sivil müsadere olarak iki türde müsadere mevcut olup, suçtan elde edilen malvarlıklarının 10.000 GBP üzerinde bulunması halinde sivil müsadere uygulanabilmektedir. Suçta kullanılan eşyanın müsadere mekanizmasını oluşturan, kara para aklama suçu ya da diğer öncül suçların işlenmesinde kullanılan ya da kullanılması amaçlanan eşyanın müsadereine ilişkin hukuki altyapı çeşitli kanunlarla oluşturulmuştur²² (FATF, MER United Kingdom- 2018:5-7; PIETH& Gemma AIOLFI (Ed.), 2004:291-292).

POCA-2002 uyarınca, İngiltere cezai ve sivil müsadere rejimlerinde, ispat külfetinin tersine çevrilmesi mekanizması mevcut olup, cezai müsadere rejimine göre, savcılık, sanığın “suç işlemeyi bir yaşam tarzı haline getirdiğini kanıtlayabilmesi halinde, ceza yargılamasından önceki altı yıl içinde sanığa devredilen veya mahkumiyetten sonra herhangi bir zamanda sanığın elinde bulunan herhangi bir malvarlığının suçtan elde edildiği varsayımıyla veya sanığa suç geliri kapsamında devredildiği varsayımıyla müsadereine hükmedilebilir (FATF, MER United Kingdom- 2018:178).

TACT-2000 uyarınca; terör suçlarında kullanılan veya kullanılması amaçlanan veya terör suçlarının işlenmesi karşılığında alınan paralar ile malvarlığı değerleri, cezai veya sivil müsadereye tabidir. Terörle Mücadele, Suç ve Güvenlik Yasası 2001 uyarınca da, nakit formundaki suç gelirleri, TF suçlarının işlenmesi niyetiyle alınmışsa, herhangi bir terör örgütünün malvarlığı içindeyse veya terör suçları yoluyla elde edilmişse veya terörizm yoluyla elde edilmiş malvarlığını temsil ediyorsa, el koyma ve müsadere mekanizması uygulanabilmektedir (FATF, MER United Kingdom- 2018:178).

İngiltere, kara para aklama, terörün finansmanı ve diğer mali suçlarla mücadele sahasında suçtan elde edilen mal varlığı değerlerine el koyma ve müsadere politikasını önemli bir hedef olarak sürdürmektedir. Ayrıca kimyasal silahların yaygınlaştırılmasının finansmanının önlenmesine yönelik olarak belirlediği yaptırım programına uygun olarak bu kapsamdaki varlıkları ve diğer fonları dondurmakta ve Mali Yaptırımlar Uygulama Ofisinin oluşturulması ve cezaların güçlendirilmesi de dahil olmak üzere, hedeflenen mali yaptırımlar rejiminin genel etkinliğini artırmak için adımlar atmaktadır. POCA-2002 uyarınca, sivil müsadere ve özel geri alma mekanizmaları kullanılarak 2014 yılından itibaren 1,3 milyar GBP malvarlığının tasarruf hakkı sınırlandırılmış, 1 milyar GBP malvarlığına da el koyulmuştur. İngiltere Gelir İdaresi (Her Majesty’s Revenue and Customs-HMRC), vergi ile ilgili yetkilerini kullanarak, 2016 yılından bu yana 3,4 milyar GBP daha mal varlığına el koymuştur. İngiltere, çeşitli ML ve TF davalarında varlıkları geri kazanma yeteneğini göstermiştir. Yerel kolluk birimleri (Law Enforcement Agencies-LEAs) suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin izlenmesi, tespiti ve müsadere kapsamında rutin incelemeler

²² Misuse of Drugs Act 1971; Serious Crime Act 2015; Forgery and Counterfeiting Act 1981; Modern Slavery Act 2015.).

ve finansal araştırmalar yürütmekte ve ulusal ve bölgesel düzeylerde uzmanlaşmış malvarlığı geri alma (asset recovery) birimleri bulunmaktadır (FATF, MER United Kingdom- 2018:5-7).

Birleşik Krallık'ta önceki mevzuat birleştirilmek ve sadeleştirilmek suretiyle varlıkların geri alınması mekanizması etkinleştirilmiş, sivil müsadereye tabi malvarlığı değerlerini de kapsayacak biçimde Varlık Geri Alma Ofisi (Asset Recovery Agency) oluşturulmuştur. POCA 2002 kapsamında Asset Recovery Agency (ARA) birimi, Birleşik Krallık'ta varlıkların geri alınması ofisi olarak çalışmaya başlamış, bu kapsamda cezai ve sivil müsadere kararlarının infazı ile de yetkili kılınmıştır. Daha sonraki yasal düzenlemelerle ARA, UKFIU (Birleşik Krallık Mali İstihbarat Birimi) olarak nitelendirilen Birleşik Krallık Ciddi Organize Suçlar Birimi (Serious Organised Crime Agency-SOCA)'ya bağlı mali istihbarat biriminin bir parçası olarak yapılandırılmıştır (YURDAKUL, 2013:198-199, Transparency International, 2009:34-35).

Birleşik Krallık, BMGK 1267/1988, 1989 Kararları ve bunların ardıl kararları uyarınca belirlenecek bireyleri ve kuruluşları aktif olarak önerebilecek ve bu konuda sponsorluk yapabilecek bir mekanizmayı kurmuş olup, diğer ülkelerle yakın iş birliği içinde çalışmaktadır. Ayrıca, halihazırda AB yaptırım rejimi kapsamında mevcut olan gecikmeyi ortadan kaldırmak amacıyla 1267/1988-1989 ve 1373 sayılı BMGK kararlarının amaçları doğrultusunda yerel tedbirleri de uygulamaya koymuştur. Birleşik Krallık, BMGK 1373 uyarınca proaktif bir şekilde ulusal atamalar yapmakta ve diğer ülkelerden uygun şekilde dondurma işlemi yapmalarını talep etmektedir. Birleşik Krallık oluşturmuş olduğu mekanizmayla BMGK 1267 rejimi ve 1373 Rejimi kapsamındaki hedeflenen mali yaptırımları (TFS) gecikmeden uygulamakta olup, her iki BMGK rejimi uyarınca terörle ilgili varlıkları başarıyla dondurmaktadır. Hedeflenen mali yaptırım atamaları Birleşik Krallık'ta gecikme olmaksızın yürürlüğe girmekte, 1 işgünü

içinde iletilmektedir. Bu süre bazen üç veya dört takvim gününe kadar da sürebilmektedir (FATF, MER United Kingdom- 2018:8).

İngiltere'de kara para aklama, terörün finansmanı ve diğer öncül suçlarla mücadelede BMGK 1267/1989/2253 ve 1988 rejimi ve BMGK 1373 kapsamındaki hedeflenen hedef mali yaptırımları ve malvarlığı dondurma süreçlerini yöneten birimler; Hazine Bünyesindeki Mali Yaptırım Uygulama Ofisi (The Office of Financial Sanction Implementation-OFSI) ve Dış Ülkeler ve İngiliz Milletler Topluluğu İrtibat Ofisi (The Foreign and Commonwealth Office) olup, Dış Ülkeler ve İngiliz Milletler Topluluğu İrtibat Ofisi, İngiltere'nin uluslararası yaptırımlara ilişkin politikasından genel olarak sorumludur. Mali Yaptırım Uygulama Ofisi, İngiltere içinde finansal yaptırım uygulanmasını ve terörist malvarlıklarının dondurulması süreçlerini yönetmektedir (FATF, MER United Kingdom- 2018:5).

Birleşik Krallık, nükleer silahların yayılmasına ilişkin BMGK hedef mali yaptırımlarının da etkili küresel uygulamasını teşvik eden öncü bir rol üstlenmekte olup, BM ve AB'nin nükleer silahların yayılmasının finansmanın (proliferation financing-PF) önlenmesi amaçlı BMGK yaptırım rejimleri kapsamında kuruluşlar belirlemiş, BMGK 1718 (Kuzey Kore hakkındaki ardıl kararları) ve BMGK 2231 (İran hakkında Kararlar) Kararları ile tesis edilen yaptırım rejimleri kapsamındaki mal varlıklarını dondurmıştır. Nükleer silahların yayılmasına ilişkin finansmanla mücadele etmek Birleşik Krallık için stratejik bir öncelik olup, nükleer silahların yayılmasına ilişkin hedef mali yaptırımların (Targeted financial sanctions-TFS) gecikmeden uygulanması için AB sistemindeki boşlukları kapatmak amacıyla ulusal önlemler uygulamaya koymuştur. Hedef mali yaptırım (TFS) atamaları Birleşik Krallık'ta gecikme olmaksızın yürürlüğe girmekte, 1 iş günü içinde iletilmektedir. Bu süre bazen üç veya dört takvim gününe kadar uzayabilmektedir.

Birleşik Krallık'ta nükleer silahların (KİS'lerin) yayılmasına ilişkin finansmanın koordineli bir şekilde ele alınmasına yönelik çeşitli mekanizmalar bulunmakta olup, daha önce de belirtildiği üzere bunlar arasında, bu konulara daha fazla odaklanılması amacıyla yakın zamanda oluşturulan OFSI de bulunmaktadır. OFSI'nin desteği ile finansal kuruluşların, özellikle KİS'lerin yayılmasıyla ilgili işlemlerin ve malvarlıklarının bulunma ihtimalinin en yüksek olduğu bankacılık sektöründe, hedef mali yaptırımları uygulama yükümlülüklerine ilişkin anlayışların gelişmesini sağlamıştır. Ancak, diğer sektörlerde farkındalık daha az gerçekleşmektedir.

Birleşik Krallık'ta KİS'lerin yayılmasına ilişkin BMGK Kararları (BMGK 1718 sayılı Kuzey Kore hakkındaki ardıl kararları ve BMGK 2231 sayılı İran hakkında Kararlar) ile hedeflenen mali yaptırımlara ilişkin uyum çerçevesi, Birleşik Krallık'ta doğrudan yürürlüğe giren AB Düzenlemeleri yoluyla uygulanmaktadır. Kuzey Kore'ye ilişkin BMGK 1718 sayılı Karar, 2017/1509 sayılı AB Tüzüğü (Regulation (EC) No: 1509/2017) ve 2016/849 sayılı Konsey Kararı (Council Decision (CFSP) No: 849/2016) aracılığıyla AB yasal çerçevesine aktarılmıştır.

İran hakkındaki BMGK 2231 sayılı Karar ise, 2015/1861 ve 1862 sayılı AB Düzenlemeleri ile değiştirilen 267/2012 Sayılı AB Tüzüğü (Regulation (EC) No: 267/2012) aracılığıyla AB Yasal çerçevesine aktarılmıştır. Birleşik Krallık, yeni BM yaptırımlarının 'gecikmeden' uygulanmasını sağlamak için ek mevzuatı yürürlüğe koymuştur. BM Yaptırım listeleri Birleşik Krallık'ta 30 gün süreyle veya AB tarafından yeni yaptırım listeleri mevcut yaptırım düzenlemesine eklenene kadar (hangisi daha önce gerçekleşirse) geçerli olabilmektedir (FATF, MER United Kingdom- 2018:186-187).

4- İTALYA'NIN AML/CFT CEZA HUKUKU ÇERÇEVESİ

İtalya'nın AML/CFT ceza hukuku çerçevesi uluslararası sözleşmeler, AB Direktifleri ve

İtalya Anayasası ile uyumlu biçimde şekillenmiştir (UIF [a], 01.09.2019; MULLER (Ed.) & Others,2007:531). İtalya Ceza Yasası'nda kara para aklama tanımı, Viyana (1988) ve Palermo (2000) Sözleşmelerine uygun biçimde yapılmıştır (FATF, MER-ITALY, 2016:129; IMF Country Report (ITALY) No. 16/43, February 2016:225). 1991 yılında İtalyan AML Yasası'nın ve müteakip mevzuatın (AB direktifleri ile uyumlu biçimde) yürürlüğe girmesiyle, kara para aklama ile mücadele alanında tam bir yasal çerçeve kademeli olarak oluşturulmuştur. 2004 yılında, mali sistemin kara para aklama amacıyla kullanılmasının önlenmesine ilişkin ikinci AB direktifi olan 2001/97/CE, 2007 yılında ise finansal sistemin kara para aklama ve terörün finansmanı amacıyla kullanılmasının önlenmesine ilişkin 2005/60/CE sayılı AB direktifi (üçüncü direktif) uygulamaya konulmuştur (MULLER (Ed.) & Others, 2007:531).

İtalya Ceza Yasası'nda herhangi bir öncül suçtan elde edilen para, para benzeri ve/veya diğer malvarlığı değerlerinin yerini değiştiren ya da başka bir yere aktaran veya gayrimeşru kaynağının gizlenmesi yönünde eylemlerde bulunan kişinin Kara para aklama suçunu işlediğine hükmedilmiştir. Suçtan elde edilen malvarlığı değerlerini (para, para benzeri ve/veya diğer malvarlığı değerleri) bu özelliğini bilerek kendi veya üçüncü bir şahsın menfaatine alan "kabul eden" veya "gizleyen" kişi de ML suçunu işlemiş sayılır. Son olarak, suçtan elde edilen malvarlığı değerlerini "kullanma" da ML suçu kapsamı içinde yer almaktadır. Suç tanımlamasında kapsam genişliği uluslararası sözleşmelerde belirtilenin de ötesindedir. Ayrıca vergi suçları dahil tüm suçlar (kasıt unsuru bulunmayan suçlar hariç) ML suçunun öncül suçu kapsamına alınmıştır. Bu yönüyle uluslararası sözleşmelere uyum sağlanmıştır. ML suçunun soruşturulması için öncül suçtan mahkumiyete gerek yoktur. ML suçuna konu olan yasadışı malvarlığı değerlerinin öncül bir suçtan elde edildiğinin kanıtlanması mahke-

meler için yeterlidir. İtalyan Ceza yasasına göre suç sayılan öncül suç fiilleri yurt dışında işlendiyse de İtalya'da öncül suça ilişkin ML soruşturması ve kovuşturması yapılabilir. (FATF, MER-ITALY, 2016:129-130)

İtalya Ceza Yasası'nda, öncül suçu işleyen şahıs tarafından suçtan elde edilen malvarlığı değerlerinin gayrimeşru kaynağının gizlenmesi yönündeki eylemler "self-laundering" (öncül suçu işleyen şahıs tarafından bizzat gerçekleştirilen kara para aklama faaliyetleri) kapsamında ML suçu kapsamına girmektedir. Ancak bu noktada, şayet suçtan elde edilen malvarlığı değerleri suçu işleyen şahıs tarafından aklamak amacıyla değil de şahsi kullanım amacıyla değerlendirilirse, kara para aklama suçu oluşmaz. İtalya Ceza Yasası uzun süreden beri self-laundering faaliyetlerini münhasıran cezalandırmamakta, öncül suçun devamı niteliğinde ele almaktaydı. Ancak, 2014 yılında yapılan değişikliklerle bahse konu eylemler kara para aklama suçu olarak nitelendirilmeye başlamıştır (UIF [a], 01.09.2019; FATF, MER-ITALY, 2016:130).

İtalya Ceza Kanunu'nda 2014 yılında yapılan değişikliklerle kara para aklama suçunun cezası arttırılmak suretiyle 4-12 yıl arası hapis cezası ile 5.000 EUR-25.000 EUR arası adli para cezası olarak belirlenmiş olup, bunun yanında bir takım kamusal hak ve sorumluluklardan mahrumiyet biçiminde cezalar da eklenmiştir (FATF, MER-ITALY, 2016:130). Self-laundering biçiminde gerçekleşen kara para aklama suçunun cezası ise 2-8 yıl arası hapis cezası ile 5.000 EUR-25.000 EUR arası adli para cezası olarak belirlenmiştir. ML suçuna karışan tüzel kişiler için de adli para cezası ve faaliyetlerinin yasaklanması, lisans ve izinlerin iptali, yönetimin değiştirilmesi, malvarlıklarına el konulması vb. yaptırımlar uygulanmaktadır (FATF, MER-ITALY, 2016:130, IMF Country Report (ITALY) No. 16/43, February 2016:23; MULLER (Ed.) & Others,2007:533-34).

İtalya, 2003 yılında BM Terörizmin Finans-

manıyla Mücadele Yasasını onaylamış olup, bu kapsamda İtalya Ceza Kanunu'nda yapılan değişikliklerle terörün finansmanı suçu; herhangi bir yolla, tamamen veya kısmen, İtalya Ceza Kanunu kapsamındaki bir veya daha fazla terör suçu işlemek veya işlenmesini desteklemek amacıyla (fonların veya ekonomik kaynakların bahse konu suçları işlemek için kullanılıp kullanılmadığına bakılmaksızın) fon veya ekonomik değerleri toplamak, sağlamak, toplanmasına aracılık etmek, yatırmak, elde tutmak veya dağıtmak olarak tanımlanmaktadır. İtalya Ceza Kanunu uyarınca, TF suçunun oluşumu için fonların bir eylem için kullanılması ve hatta fonların belirli bir eyleme tahsis edilmesi gerekli değildir. İtalya, BM Terörün Finansmanı Sözleşmesinin eki protokolleri de farklı tarihlerde yayımlanan çeşitli yasalarla iç hukuk haline getirmiştir.

Ancak yapılan yasal düzenlemelere rağmen İtalya'da terörün finansmanı mücadele çerçevesinde 2005 yılında gerçekleştirilen FATF Karşılıklı Değerlendirmesine kadar birtakım eksiklikler de mevcuttu. Değerlendirmede, terörün finansmanı tanımı sadece terörizm veya demokratik düzeni bozmak amacıyla şiddet eylemleri gerçekleştirmek amacıyla olan derneklelerin finanse edilmesini kapsadığı, derneklere ilişkin terörün finansmanı düzenlemesinin fonların toplanmasını veya varlıkların transferi ve gizlenmesini kapsamadığı ve TF suçu tanımında bireysel teröristlerin finansmanına ilişkin hükümlerin bulunmaması nedeniyle TF suçunun, BM Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Sözleşmesi ile tam olarak tutarlı olmadığı değerlendirilmiştir. İtalya, sonraki dönemde belirtilen eksiklikleri yapmış olduğu yasal düzenlemelerle gidermiş olup, hali hazırda terörle bağlantılı kişileri ve kuruluşları önlemek-bastırmak ve terör ve terörün finansmanı ile ilişkili malvarlıklarını dondurmak-yönetmek-müşadere etmek süreçlerini içine alan kapsamlı bir TF ile mücadele me-

kanizması uygulamaktadır²³ (FATF, MER-ITALY, 2016:135-136; UIF [a], 01.09.2019).

İtalya Ekim 2015 ve Ekim 2016'da, terörizmin finansmanına konu "fonlar ve diğer varlıklar" terimini açıklığa kavuşturmak ve TF suçlarının, terörist eylemlerin gerçekleştirilmesi, planlanması, hazırlanması veya bunlara katılma veya teröristlere yönelik eğitim sağlama veya alma amacıyla ikamet ettikleri veya vatandaşı oldukları devlet dışında bir ülkeye seyahat eden bireylerin finansmanını da içermesini zorunlu kılmak üzere birtakım revizyonlar gerçekleştirilmiştir (FATF, Follow up Report-Italy, 2019:7).

Terörün finansmanı faaliyetlerinin legal/illegal fon toplama ya da sağlama biçiminde oluşması ve toplanan ya da sağlanan fonların belirli bir eylemde kullanılıp kullanılmaması suçun mahiyetini değiştirmemektedir. Terörün finansmanı suçunu işleyenler 7-15 yıl arası hapis cezasıyla cezalandırılır. TF suçuna karışan tüzel kişiler için de adli para cezası, faaliyetlerinin yasaklanması, lisans ve izinlerin iptali, yönetimin değiştirilmesi, malvarlıklarına el konulması vb. yaptırımlar uygulanmaktadır (FATF, MER-ITALY, 2016:135-136; MULLER (Ed.) & Others, 2007:537-538; FATF, Follow up Report-Italy, 2019:7).

İtalya, çeşitli araçlar ve bir dizi aktörü içeren güçlü bir varlıkların geri alınması (asset recovery) süreci geliştirmiş olup, süreç

- (i) Mahkumiyete dayalı müsadere (ceza yargılaması kapsamında ve "genişletilmiş" müsadereyi içeren),
- (ii) Önleyici müsadere (özellikle ciddi ve organize suçları hedeflemek için geliştirilmiş olan ve ceza yargılaması beklenmeksizin kullanılabilen)²⁴ şeklinde tasnif edilebilir.

İtalya'da suçla bağlantılı varlıklarının geri alınması kapsamında dünya çapında şöhrete sahip İtalyan mafya organizasyonlarının da oluşturduğu tehdidin etkisiyle İtalya Ceza Yasasının yanı sıra örgütlü suçlarda Mafya ile Mücadele yasası (Anti-Mafia Code) uygulanmaktadır. Bu yasa, el koyma tedbiri dâhil bir dizi önleyici tedbir içeren kapsamlı bir çerçeveye sahiptir (FATF, MER-ITALY, 2016:20).

İtalya ceza yasası suçtan elde edilen malvarlığı değerlerinin geri alınmasını öngörmesinin yanı sıra suçta kullanılan eşyalar da İtalya Ceza Kanunu uyarınca müsadere edilebilmektedir. Soruşturma veya kovuşturma aşamasında suçla bağlantılı paranın, eşyanın veya diğer malvarlığı değerlerinin izini sürmek ve suçlular tarafından gizleme ve/veya yer değiştirilmesini önlemek açısından soruşturma tedbiri kapsamında savcının talebi üzerine Mahkeme tarafından bahse konu para, malvarlığı ya da eşdeğerde diğer malvarlığına yönelik olarak önleyici el koyma/dondurma (preventive seizure) uygulanabilmektedir (FATF, MER-ITALY, 2016:133-134).

²³ İtalya Ceza Kanunu'nda 2007 yılında yapılan değişiklik sonrası, terörizm veya demokratik düzeni bozma amacıyla şiddet eylemleri gerçekleştirmeyi amaçlayan dernekleri teşvik eden, kuran, organize eden, yöneten veya finanse eden kimseler tarafından ya da her durumda terörizmi ya da terör eylemlerini desteklemek amacıyla, bahse konu fonların terör amacıyla kullanılacağını bilerek ve isteyerek fon sağlanması ya da toplanması fiilleri bahse konu fonlar belli bir eylemde kullanılmış olmasa ya da belli bir eylemle ilişkilendirilmemiş olsa dahi terörün finansmanı suçunu oluşturmaktadır.

²⁴ Bu önlemler, kovuşturmadan bağımsız olarak uygulanabilir ve özellikle kaim değer müsaderesini içerir. Uygulanması için temel ön koşul, potansiyel tehlike taşıyan davranış biçimlerinin gerçekleştirilmesi olup, suç örgütüne olası bağlantısı olduğu veya belirli ciddi suçlara karışmış olması durumu tahmin edilen kişinin malvarlığı edinimleri potansiyel tehlike içermektedir. Önleyici müsadere'nin temel faydası, ispat yükünün tersine çevrilmesi olup, Savcılığın hedef alınan kişinin bir suç işlediğine dair bir kanıt getirmesi gerekli değildir. Sadece kişinin alışkanlık haline gelmiş bir şekilde suç faaliyetlerinde bulunduğu veya kısmen de olsa suç faaliyetinden elde ettiği gelirle yaşadığı tespit edilmelidir. Bu kapsamda hırsızlık, soygun, gasp, dolandırıcılık, tefecilik, ML ve vergi suçları gibi çok çeşitli mali suçlar yer almaktadır. Önleyici müsadere'den (sivil müsadere) etkilenen kişinin, müsadereye konu malvarlığının meşruiyetini ispatlaması gerekmektedir.

Suç eşyasına, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerine ya da eşdeğer malvarlıklarına (kaim değer müsadere) yönelik el koyma ve müsadere uygulaması İtalya yargı makamları tarafından yaygın ve açık bir şekilde uygulanmaktadır (IMF Country Report (ITALY) No. 16/43, February 2016:225).

İtalya Ceza Yasası savcıya, müsadere edilecek malvarlığı, para veya diğer malvarlığını izlemek için gerekli soruşturma tedbirlerini alma yetkisi tanımakta olup, savcının talebi üzerine mahkemece müsadere konusu para ve malvarlığı değerlerinin önleyici el konulmasına da karar verilebilmektedir. Gerekli durumlarda eş değer malvarlığı değerlerine el konulması da mümkündür. Malvarlığı değerlerinin önleyici müsadere karar veren hâkim, bahse konu malvarlığı ve gayrimenkullerin üçüncü kişilere hayali (fictitious) olarak devredildiğini tespit etmesi durumunda, bahse konu devir işleminin iptaline karar vermek zorundadır (FATF, MER-ITALY, 2016:134).

El konulan/ müsadere edilen malvarlıklarının büyüklüğüne ve çeşitliliğine bakıldığında bu durum açıkça anlaşılmaktadır. Yetkili makamlar hem mahkûmiyet temelli hem de mahkûmiyet temelli olmayan el koyma işlemleri (sivil müsadere) için kapsamlı bir çerçevede “parayı takip etme” yaklaşımını benimsemektedir. Malvarlıklarının geri alınması, organize suç örgütleriyle ve İtalya özelinde mafya tipi gruplarla mücadelede, suçluların elinden yasadışı mal varlıklarını almak suretiyle faaliyet amaçlarını ortadan kaldırmak ve “sembolik” olarak güçlü bir mesaj vermenin en iyi yolu olarak kabul edilmektedir (FATF, MER ITALY 2016:59,133).

İtalya’da el konulan ve müsadere edilen malvarlıklarını saklayan ve yöneten üç kurum bulunmaktadır. Bunlar, organize suçlarla bağlantılı müsadere edilen malvarlıklarının yönetimi ve Tahsis Ofisi (Agenzia Nazionale per l’Amministrazione e la Destinazione dei Beni Sequestrati e Confiscati alla Criminalità Organizzata-ANBSC),

el konulan fonların yönetiminden sorumlu olan Fondo Unico Giustizia (FUG) ve organize suçlar dışındaki suçlar nedeniyle el konulan malvarlıklarının yönetiminden ve gözetiminden sorumlu merkezi otorite olan Agenzia del Demanio’dur (FATF, MER ITALY 2016:60).

İtalya Mafya ile Mücadele yasası uyarınca, mafya ve diğer organize suçlarda, el koyma aşamasında adli makamlara, ilgili el koyma kararı verildiği tarihten itibaren malların doğrudan yönetimi aşamasında onların yerini alan ANBSC yardımcı olmaktadır. Diğer durumlarda ise İtalya Ceza Muhakemesi Yasası uyarınca, el konulan eşyalar, adli makamlarca atanan başka bir koruyucu tarafından muhafaza altına alınmaktadır (FATF, MER ITALY 2016:134).

El koyma ve müsadere mekanizmasının işleyiş pratiğine bakıldığında, soruşturma makamları özellikle öncül suç soruşturmalarında, el konulacak varlıkları tespit etmek amacıyla münhasır finansal soruşturmalar (parallel financial investigation) yürütmektedirler. Finans polisinin (*Guardia di Finanza-GdF*) organize suç departmanı (SCICO), “MOLECOLA” isimli dijital bir platformu şüpheli veya ilişkili üçüncü şahısların sahip olduğu tüm mal varlıklarını tespit etmek amacıyla kullanmaktadır. Banka hesapları, tüzel kişilerin payları, gayrimenkuller, işletmeler, arabalar ve lüks mallar dahil olmak üzere her türlü varlığa el koyma veya müsadere işlemi uygulanabilmektedir (FATF, MER ITALY 2016:60).

Terörün finansmanı (TF) alanında AB üyesi olarak İtalya, BMGK 1267/1989 ve 1988 Kararları ile AB’nin 881/2002 ve 753/2011 No.lu düzenlemelerine uyum sağlamıştır. İtalya, FATF’in Terörün Finansmanı ile Mücadeleye yönelik Tavsiyelerine uyum sağlamak için 109/2007 No.lu Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ve 203/2010 Bakanlar Kurulu Kararını uygulamaya sokmuştur (FATF, MER-ITALY, 2016:135-136; UIF [a], 01.09.2019).

İtalya'da KİS'lerin yayılmasına ilişkin BMGK 1718 (Kuzey Kore hakkındaki ardıl kararları) ve BMGK 2231 (İran hakkında Kararlar) BMGK Kararları ile hedeflenen mali yaptırımlara ilişkin uyum çerçevesi, İtalya'da 1509/2017 ve 267/2012 sayılı AB Tüzüğü ile AB sistemi aracılığıyla uygulanmaktadır (FATF, MER ITALY 2016:142-143).

İtalya, 2009-2014 yılları arasında BMGK tarafından yayınlanan 1267 Sayılı El Kaide Yaptırım Kararları çerçevesinde çeşitli kişi ve kuruluşlar ile ilgili yaklaşık 110.000 USD değerinde mal varlığını dondurmuştur (FATF, MER ITALY 2016:60,69,139).

Ancak, gerek BMGK 1267/1989 ve 1988 yaptırım rejimi, gerekse BMGK 1718 (Kuzey Kore hakkındaki ardıl kararları) ve BMGK 2231 (İran hakkında Kararlar) BMGK yaptırım rejiminin İtalya'nın da dahil olduğu AB yaptırım mekanizması dahilinde uygulanmasında gecikmeler yaşandığı, İtalya tarafından BMGK yaptırım kararlarının uygulanması kapsamında yapılan listelemeler ya da listeden çıkarmaların finansal ve finansal olmayan kuruluşlara gecikmeksizin bildirim mekanizmasının bulunmadığı yönünde FATF 4'üncü tur değerlendirmesinde yapılan eleştiri üzerine İtalya, 109/2007 sayılı KHK'da yaptığı revizyonla, BM Güvenlik Konseyi'ne herhangi bir listeleme veya listeden çıkarma yapıldığında finansal ve finansal olmayan kuruluşlara gecikmeksizin bildirimde bulunulmasını sağlayacak bir mekanizma benimsemiştir. Ancak her ne kadar İtalya, AB sistemindeki gecikmeyi karşılamak için BMGK'nın ulusal düzeyde uygulanmasını kapsaması gereken bir hükmü uygulamaya koymuş olsa da, uygulamanın gecikmesiz olup olmadığı açık değildir. İtalya, KİS'lerin yayılmasının finansmanıyla mücadele ile ilgili BMGK Kararlarının uygulanmasındaki gecikmeye bağlı olarak bahse konu FATF Tavsiyesine uyum karşısında kısmen uyumlu olarak derecelendirilmeye devam etmektedir (FATF, Follow-Up Report and Technical Compliance Re-rating-Italy-2019:7).

İtalya, dondurulmuş varlıkların ve şirketlerin yönetimi, fonların dondurulmasının kaldırılması taleplerinin alınması ve incelenmesi ve dondurulmuş varlıkların izlenmesi için etkili bir sisteme sahiptir. Finansal Güvenlik Komitesi (Financial Security Committee-FSC), AB çerçevesi altında BM tarafından yaptırım uygulanan tüm kişi ve kuruluşların varlıklarını yönetmekten sorumludur. Yetkililer, dondurulmamış fonların amaçlanan amaçları için kullanıldığından emin olmak için bir fon izleme sistemi kurduklarını bildirmektedirler.

İtalya, finansal kuruluşları ve DNFBP'leri BMGK tarafından yeni listelenen bireyler ve kuruluşlar hakkında aktif olarak bilgilendirmek için bir mekanizmaya sahip olmasa da halihazırda, İtalya Mali İstihbarat Birimi (UIF) web sayfasında BM, AB ve ABD yaptırım listelerine bağlantılar ve 109/2007 sayılı KHK kapsamındaki kurumlar için yükümlülükler genel bir bakış bulunmaktadır. Buna rağmen, İtalyan yetkililer BMGK konsolide hedef mali yaptırımlar Listesine bir isim eklendiğinde yükümlü kuruluşlara doğrudan ulaşmadığını, yükümlü kuruluşlar ve bireylerin de, tespit ettikleri suçtan kaynaklanan yada suçla bağlantılı mal varlıklarını belirlediklerinde UIF'yi bilgilendirmekten sorumludur.

İtalya Mali İstihbarat Birimi (UIF), hedeflenen mali yaptırımlar çerçevesinde suçla bağlantılı mal varlıklarının dondurulması önlemlerinin uygulamasını izlemektedir; terörün finansmanı ve uluslararası barışı ve güvenliği tehdit eden ülke faaliyetleri bağlantılı fonların dondurulması sürecinde, dondurulması düşünülen malvarlıkları hakkında bilgi ve verileri toplamakta ve mal varlıkları dondurulacak kişiler listesinin güncellenmesine ve ilgili kurumlara dağıtılmasına yardımcı olmaktadır (UIF Annual Report 2017:99). Bunun yanında anlık olarak şüpheli işlemleri askıya alma ve dondurma mekanizmasını uygulama yetkisine sahiptir. Böylece suç gelirlerinin aklanması önlenmeye çalışılmaktadır. 2009-2014 yıl-

ları arasında toplam 313.8 milyon EUR değerinde 238 işlem UIF tarafından askıya alınmıştır. Ayrıca İtalya, BMGK tarafından yayınlanan 1267 Sayılı El Kaide Yaptırım Kararları çerçevesinde çeşitli kişi ve kuruluşlar ile ilgili yaklaşık 110.000 USD değerinde mal varlığını dondurmıştır (FATF, MER ITALY 2016:60,69-71,139).

SONUÇ

Çalışmamızda incelemiş olduğumuz ve AML/CFT hukuki çerçevesinin oluşturulması ve uygulanmasında örnek ülkeler arasında yer alan; ABD, Almanya, İngiltere ve İtalya açısından, AML/CFT ceza hukuku çerçevesinin FATF ülke Değerlendirmelerinde tespit edilen birtakım eksiklikler ve uyumsuzluklar bulunmakla birlikte çoğunluk itibarıyla uluslararası sözleşmelerle uyumlu olduğu görülmektedir.

Bu kapsamda bahse konu ülke örneklerinde dikkat çeken bazı hususlara değinmek gerekirse;

Birleşik Krallık örneğinde, alt sınır olmaksızın tüm suçlar kara para aklama suçunun öncül suçu olarak belirlenmiştir. Zira, İngiliz Suç Gelirleri Kanunu (POCA-2002), istisnasız bir şekilde ve herhangi bir alt sınır olmaksızın tüm suçları ve bu suçlarla ilgili elde edilen gelirleri aklama suçu kapsamına almıştır. Kara para aklama suçunun oluşumu için eşik değer anlayışı benimsenmemiştir. Benzer şekilde İtalyan Ceza Hukukunda da tüm suçların (kasıt unsuru bulunmayan suçlar hariç) aklama suçunun öncül suçu kapsamına alınmış olması aklama suçu ile etkin mücadele dinamiğine daha uygundur.

İtalyan Ceza Hukukunda yer alan aklama suçu tanımında; özel kast olmaksızın bir öncül suçtan elde edilen para, para benzeri ve/veya diğer malvarlığı değerlerinin yerinin değiştirilmesi ya da başka bir yere aktarılması veya gayrimeşru kaynağının gizlenmesi yönünde eylemlerde bulunulması ya da suçtan elde edilen malvarlığı değerlerini (para, para benzeri ve/veya diğer malvarlığı değerleri) bu özelliğinin fail tarafından

bilinerek kendi veya üçüncü bir şahsın menfaatine kabul edilmesi veya gizlenmesi ve bunun yanında, suçtan elde edilen malvarlığı değerlerinin kullanılmasının (tüketilmesinin) aklama suçu kapsamında değerlendirildiği görülmektedir. Uluslararası sözleşme hükümlerinin de ötesinde geniş ve kapsamlı bir aklama suçu tanımı olan bahse konu madde hükmü, İtalya gibi öteden beri mafya tipi yapılanmalarla mücadele içinde bir ülke açısından kapsayıcılığı ve açıklayıcı formu itibarıyla anlamlıdır.

Terörün finansmanı suçu itibarıyla; Alman Ceza mevzuatında yer alan; “terör örgütünün desteklenmesi kapsamındaki tüm eylemler”in terörün finansmanı kapsamına alınması dolaısıyla, “bir terör örgütünün desteklenmesi”nin, BM TF Sözleşmesi’nde atıfta bulunulan “finansman” kelimesine uyumlu biçimde, nesnel olarak yararlı, destekleyici her türlü eylemi içerdiği, fonların toplanması veya sağlanmasının terör örgütü için nesnel bir amaca hizmet etmesi ve terör örgütü için faydalı olmasının yeterli olması gerektiği yaklaşımı ve bu yaklaşımın Almanya Federal Yüksek Mahkeme içtihatlarında da benimsenmesi, terörle mücadeleye finansal yaklaşımı önemli ölçüde güçlendiren bir hukuki düzenleme olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu noktada ABD örneğindeki; her türlü maddi veya gayri maddi kaynak ve desteğin terörün finansmanı suçunun kapsamına girmesi anlayışına ve bu yöndeki düzenlemeye, finansman kelimesinin kavramsal içeriğine uygun olmadığı, daha çok terör örgütüne yardım ve maddi destek kapsamında ele alınabilecek eylemlerin (yiyecek-içecek, giysi, güvenli ev sağlanması, barınak, eğitim, eğitim malzemesi, tesis-makine-teçhizat vb. temini, iletişim araçları temini, silah ve mühimmat vb.) doğrudan finansal destek sağlamakla aynı anlama gelmediği, daha spesifik bir bakış açısı çerçevesinde finansal odaklanmayla, fon toplanması veya fon sağlanması biçiminde gerçekleşen finansal yardımların özellikli doğasının ayrı bir suç

tanımlamasıyla öne çıkarılmasının, suçla mücadele eden otoriteler açısından da terörün finansmanı ile mücadele bakış açısını güçlendirici bir anlayış geliştireceği düşüncesindeyiz.

Suçtan elde edilen gelirlerle mücadelede, Anglosakson hukuk geleneğinin bir sonucu olan ve özellikle Birleşik Krallık ve ABD örneklerinde görülen; “ispat külfetinin tersine çevrilmesi” mekanizması kapsamında şüpheli olduğu tespit edilen malvarlığının yasal yollardan elde edildiği hususunda ispat külfetinin suç isnat edilen kişilere yüklenmesi biçiminde bir uygulama, suç gelirleriyle etkin mücadele için gerekli bulunmaktadır. Örneğin; ABD hukuk sisteminde sivil müsadere davalarında, Birleşik Krallık hukuk sisteminde ise cezai ve sivil müsaderece iddia makamının müsadere konusu malvarlığının suçla bağlantılı olduğunu ispatlaması konusunda ispat yükümlülüğünün tersine çevrilmesi ve iddia makamlarının delil üstünlüğü bulunduğundan dolayı iddia makamı daha hafif bir ispat yükümlülüğü altındadır. Birleşik Krallık’ta sanığın suç işlemeyi bir yaşam tarzı haline getirdiğini kanıtlayabilmesi halinde, ceza yargılamasından önceki altı yıl içinde sanığa devredilen veya mahkumiyetten sonra herhangi bir zamanda sanığın elinde bulunan herhangi bir malvarlığının suçtan elde edildiği varsayımıyla veya sanığa suç geliri kapsamında devredildiği varsayımıyla müsadere hükmüyle, ABD ceza hukuk sisteminde sivil müsadere uygulamasına itiraz edecek kişilerin kendi mülkiyet haklarını ve iyiniyetli olduklarını ispatlamalarının gerekli olması, Alman ceza sisteminde de benzer şekilde belirli durumlarda (örn; failin kimliğinin belirlenememesi, şüphelinin ölümü, bulunamaması hali nedeniyle yargıanamaması veya mahkûm edilmesine engel durumların mevcudiyeti vb.) ya da kara para aklama da dahil olmak üzere öncül suç olarak belirlenen bazı suçlara yönelik bir soruşturma sırasında ele geçirilen malvarlığının öncül suç tespit edilemese bile hukuka aykırı bir fiilden kaynaklandığına mahke-

menin ikna olması halinde, kaynağı belirsiz olan malvarlığı değerleri hakkında sivil müsadere mekanizmasının işletilmesine izin verilmesi, tecrübeler ışığında suç gelirleriyle etkin mücadele açısından başarılı örnekler oluşturmaktadır.

Ancak, kanaatimizce, özellikle kayıt dışılığın fazla olduğu ekonomik sistemlerde, kişilere ve şirketlere ait ticari faaliyetlerin, ekonomik değerlerin ve servet unsurlarının ülke makamları tarafından tam olarak kavranamaması nedeniyle kaynağı gösterilemeyen her faaliyetin suç geliri olduğu yönünde iddia karşısında ispat yükünün iddia makamı karşısında oldukça güçsüz ve savunmasız durumda olan sanığa yüklenmesinin adil yargılanma hakkına zarar vereceği ve telafisi zor haksızlıklara sebep olabileceği ihtimalden uzak değildir.

Suç gelirleri ile mücadelede cezai müsadere, yanı sıra bazı ülkelerde benimsenen sivil müsadere uygulaması da etkin olarak işletildiğinde mücadele kapasitesinin güçlendirilmesini sağlayan önemli bir araç olarak gözükmektedir. ABD’de sivil müsaderece de ötesinde belli durumlarda uygulanmakta olan, adli makamlardan bağımsız olarak idari makamlar tarafından belli durumlarda, belirli mallar (yasa dışı ithal edilen mallar, uyuşturucu maddelerin taşınmasında kullanılan ulaşım araçları ve para ile ifade edilen kıymetli evraklar, belli miktarlara kadar suç geliri vb.) ve idari makamlar tarafından (itiraz yolu açık olmak üzere) el koyulması oldukça yaygın bir uygulama alanına sahip olup suç bağlantılı malvarlıklarının % 60’ından fazlası idari müsadere mekanizmasıyla geri kazanılmaktadır.

Son olarak uluslararası terörizmle etkin mücadele kapsamında BM üyesi ülkeleri bağlayıcı olması itibarıyla önemli bir mücadele aracı olması istenen BMGK 1267/1989, 1988 ve 1373 yaptırım rejimi ile KIS’lerin yayılmasına ilişkin BMGK Kararları (BMGK 1718 sayılı Kuzey Kore hakkındaki ardıl kararları ve BMGK 2231 sayılı İran hakkındaki Kararlar) ile hedeflenen mali yaptırımlara ilişkin

uyum çerçevesinde, ele alınan ülkeler itibarıyla son dönemde gerçekleştirilen yasal düzenlemeler çerçevesinde önemli gelişmeler kaydedildiği, mekanizmanın genel hatlarıyla çalışmaya başladığı ve hedef mali yaptırımların uygulanması noktasında önemli sonuçlar alındığı, ancak İngiltere örneği ve büyük ölçüde ABD uygulamasının genel hatlarıyla başarılı bulunmasının yanı sıra, Almanya ve İtalya örneklerinde (son dönemde kaydedilen gelişmelere rağmen), özellikle BMGK yaptırım kararlarının uygulanması kapsamında yapılan listelemeler ya da listeden çıkarmaların finansal ve finansal olmayan kuruluşlara gecikmeksizin bildirilmesi ve işlerliğinin sağlanması konusunda aksaklıklar ve gecikmeler yaşandığı göze çarpmaktadır.

KAYNAKÇA

- AB Konseyi, "Evaluation Report On The Fifth Round Of Mutual Evaluations (Financial Crime And Financial Investigations), Report On Germany", 16269/2/11 Rev 2, Brussels, 19 Jan.2012.
- AKYAZAN, Ahmet Emrah, Açıklamalı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun, Adalet Yayınevi, Ankara, 2025
- Bank Secrecy Act (BSA), Anti-Money Laundering And Office Of Foreign Assets Control. (https://www.Ffiec.Gov/Bsa_Aml_Infobase/Documents/Fdic_Docs/Bsa_Manual.Pdf). Erişim Tarihi: 02 Eylül 2024.
- D'Souza, Jayesh, Terrorist Financing, Money Laundering And Tax Evasion (Examining The Performance Of Financial Intelligence Units, CRC Press,Taylor &Francis Group, Newyork, 2012.
- CNN, 2002. "Islamic Charity Fights Asset Freeze" January 28. (<http://archives.cnn.com/2002/law/01/28/inv.charilty.lawsuit/>). Erişim Tarihi:20 Ocak 2020.
- Congressional Research Service (CRS 2015), "Crime And Forfeiture", January 22, 2015. (<https://www.crs.gov.tr>). Erişim Tarihi:01 Ekim 2020.
- Cox, Dennis, Handbook Of Anti Money Laundering, WILEY, 2014.
- FATF (2024), "Who We Are?". (<http://www.fatf-gafi.org/>). Erişim tarihi:24 Eylül 2024.
- FATF, 3rd Enhanced Follow Up Report&Technical Compliance Re-Rating-USA,March 2020. (www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/fur/follow-up-report-united-states-march-2020.pdf). Erişim Tarihi: 08 Eylül 2024.
- FATF Annual Report 2019-2020. (<https://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/annual-report-2019-2020.html>). Erişim tarihi:20 Ekim 2024.
- FATF, Mutual Evaluation Report (MER) USA, 2016, Anti Money Laundering And Combating Financing Of The Terrorism, December 2016. (<https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/mer4/mer-united-states-2016.pdf>). Erişim tarihi:26 Ağustos 2024.
- FATF, Mutual Evaluation Report (MER)-GERMANY 2010, Anti money laundering and combating financing of the terrorism, 19 February 2010. Erişim tarihi:26 Ağustos 2024.
- FATF, Mutual Evaluation Report (MER)-GERMANY 2022, Anti Money Laundering And Combating Financing Of The Terrorism, August 2022. (<https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/mer/mer%20germany%20full.pdf>). Erişim tarihi:26 Ağustos 2024.
- FATF, Mutual Evaluation Report (MER)-GERMANY 3rd Follow-Up Report 2014. (<https://www.fatf-gafi.org/countries/d-i/germany/documents/follow-up-report-germany-2014.html>). Erişim tarihi:26 Ağustos 2024.
- FATF, Mutual Evaluation Report (MER)-GERMANY, Anti Money Laundering

- And Combating Financing Of The Terrorism, 19 February 2010. Erişim tarihi:26 Ağustos 2024.
- FATF, Mutual Evaluation Report (MER)-UNITED KINGDOM, Anti Money Laundering And Combating Financing Of The Terrorism, December 2018. (<https://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/documents/mer-united-kingdom-2018.html>). Erişim tarihi:15.11.2024.
 - FATF,Anti-Money Laundering And Counter-Terrorist Financing Measures – Italy, Follow-Up Report And Technical Compliance Re-Rating, FATF, Paris-2019. (<http://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/documents/fur-italy-2019.html>). Erişim tarihi: 09 Aralık 2024.
 - FATF, Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures, Follow-Up Report & Technical Compliance Re-Rating, December, 2023.
 - FATF Annual Mutual Evaluation Report (Anti-Money Laundering And Counter-Terrorist Financing Measures- ITALY)-2016. (<https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/mer4/mer-italy-2016.pdf>). Erişim tarihi:10 Aralık 2024.
 - FATF,Anti-Money Laundering And Counter-Terrorist Financing Measures – Italy, Follow-Up Report And Technical Compliance Re-Rating, FATF, Paris-2019. (<http://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/documents/fur-italy-2019.html>). Erişim tarihi: 15 Aralık 2024.
 - FATF, USA 7th Enhanced Follow up Report, March 2024.
 - FINCEN, “Money Laundering Prevention: A Money Services Business Guide”, 2020. (<https://www.fincen.gov/resources/statutes-regulations/guidance/money-laundering-prevention-msb-guide>). Erişim Tarihi:01 Ocak 2025.
 - Hopton, Doug, Money Laundering: A Concise Guide For All Business, Gower Publishing Limited,USA, 2006.
 - IMF Country Report (ITALY), “Detailed Assessment Report On Anti-Money Laundering And Combatting The Financing Of Terrorism”, No. 16/43, Washington D.C., February 2016.
 - Lynch, Timothy, 2003. “More Surveillance Equals Less Liberty: Patriot Act Reduces Privacy, Undercuts Judicial Review,” September 10. (<http://www.Cato.Org/Research/Articles/Lynch-030910.html>). Erişim tarihi:01 Ekim 2024.
 - MASAK (2022), 6415 Sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun. (<https://masak.hmb.gov.tr/ulusal-mucadele-Tf>). Erişim Tarihi:16 Ekim 2024.
 - MASAK Faaliyet Raporu (2021). (<https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/12/2022/03/Faaliyet-Raporu-2021.Pdf>). Erişim Tarihi:01 Ocak 2025.
 - Muller, Wouter H.; Ka Lin, Christian H. ; Goldsworth (Ed.), John G. Anti-Money Laundering: International Law And Practice, John Wiley & Sons Ltd, England, 2007.
 - PIETH, Mark & AIOLFI, Gemma (Ed.), A Comparative Guide To Anti Money Laundering (A Critical Es Of Systems Of Singapore, Switzerland, The UK And The USA), Edward ELGAR (EE), Cheltenham, UK • Southampton, MA, USA, 2004.
 - Richards J. Heuer, Psychology Of Intelligence Analysis,Center For The Study Of Intelligence,1999.
 - The PATRIOT ACT. (<https://www.justice.gov/archive/ll/highlights.htm>, <http://www.investopedia.com/terms/p/patriotact.asp>). Erişim Tarihi:20 Aralık 2024.
 - Transparency International, UK, Combating Money Laundering And Recovering Looted Gains, TIUK, 2009.

- Unità Di Informazione Finanziaria Annual Report 2017, May 2018. ([https://Uif. Bancaditalia.it/ Pubblicazioni/Rapporto-Annuale/2017/Index.Html](https://Uif.Bancaditalia.it/Pubblicazioni/Rapporto-Annuale/2017/Index.Html)). Erişim Tarihi: 01 Aralık 2024.
- UIF [2019 A] Financial Intelligence Unit Of Italy "The Legislative Framework". ([http://www. Bancaditalia.it/ Sistema-Antiriciclaggio/Uif-Italia/Index.Html](http://www.Bancaditalia.it/Sistema-Antiriciclaggio/Uif-Italia/Index.Html)). Erişim Tarihi: 20 Kasım 2024.
- U4, Anti Corruption Resource Center, Overview of asset recovery in Germany. (<https://www.u4.no/publications/overview-of-asset-recovery-in-germany>). Erişim tarihi:01 Aralık 2024.
- Weld, Jean B., "Forfeiture Laws And Procedures In The United State Of America". ([https://www. unafei.or.jp](https://www.unafei.or.jp), 2003). Erişim tarihi:01 Kasım 2024.
- YENİDÜNYA, A. C., DEĞİRMENCİ, O. (2008). "Mukayeseli Hukuk ve Türk Hukukunda Terörün Finansmanı Suçu", Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer Armağani, Türk Ceza Hukuku Derneđi ve Atatürk Araştırma Merkezi Yayını, C.: II, İstanbul 2008.
- YURDAKUL, M. O., BÖREKÇİ, H. (2013). Uluslararası Sözleşmeler ve Avrupa Birliği Hukuku Çerçevesinde Suç Kaynaklı Malvarlıklarının Geri Alınması, Ülke Uygulamaları ve Türkiye ile Mukayese, Mali Suçları Araştırma Kurulu Yayını, Yayın No:23, Temmuz 2013.